

11. Telefon: 18-00
 Havonta 110, negy
 évre 600, egész év
 féltre 12, egész év
 hirdetések díjazásá
 "UJ KELET" a tra
 banai szűdség egyet
 la. Cikkeit utánnyom
 torra megjelölésével eng

1 LEU POSTA

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Ara 5 lej

Director-Főm
 szerző: Dr. Mar
 ton Ernő, Adm
 nistrator delegat si grant respon
 sabil-Felkés igazgató: Schwartz Endre
 Proprietar.—Tulajdonos: Fraternitas
 S. A. R. de Editura. Registrul public
 tionalor p'riodice No. 43. Doa. 890
 1938. Tribunalul Cluj, Secția III

Péntek, augusztus 12.
 1938—5698. Av 14.
 XXI. évfolyam, 180. szám.

Zsidó sors a diaszpórában és Palesztinában

Olyan sok szó esik mostanában, hogy a zavargások úgy elhúzódnak, „palesztinai pogromokról”, „palesztinai zsidóüldözések-ről”, „palesztinai antiszemitizmusról” és általában arról, hogy a Kelet-Európából Palesztinába vándorolt zsidó cselebről viderbe esett, hogy érdemes egyszer már alaposan a mélyére nézni annak, vajjon tényleg az történelmi Palesztinában a zsidókkal, mint például Lengyelországban, vagy Németországban? Persze, akiknek csak kicsit is szívügye a palesztinai építés, az tudja jól, hogy nem az történik. Aki azonban szereti a könnyű hasonlatokat és barátja a mindent egy kaptafára huzó általánosításnak, annak számára napnál is világosabb, hogy Palesztinában éppen olyan sorsra jutottak a zsidók, mint azokban az országokban, ahonnan odamene-kültek. De van-e ebben az általánosításban akárcsak egy szemernyi igazság is? Volt-e valaha Palesztinában pogrom?

Pogromnak azt nevezik, ha a csőselék kemészarolja és kirabolja a fegyvertelen és védekezésre képtelen zsidó tömegeket. Az ami Palesztinában történik: elég szivfacsaró így is, hiszen minden újabb halott, minden kitépott fa és minden felperzselt fűszál hírére sebesebben lüktet az ember szíve és össze-szorú a torka a fájdalomtól. Tragikus harc az, amibe az arab terrorcsapatok kezdek; rengeteg vért és anyagi áldozatot kíván, csak éppen nem pogrom. Minden zordsága mel-lett sokkal vigasztalóbb, mint egy lengyel esemény, hiszen nem arról van szó, hogy védtelen tömegeket mészároljanak le. Ami történik az a polgárháborúnak ugyan a leg-rosszabb fajtája, de mégis polgárháború. Többé-kevésbé nyílt harc két felfegyverzett nép között, amelyben adva van a zsidók szá-mára a fegyveres védekezésnek a lehetősége. Nem kényerünk a háború és nem akarjuk most a fegyveres harcnak semmilyen fej-tését sem dicsoítani. Nem kísérjük tulságos nagy örömmel a spanyol polgárháborúnak és a japán-orosz csatározásoknak híreit sem. Azt szeretnénk, ha Palesztinában a zsidó és az arab nép békében élne egymás mellett, de nem rajtunk múlott, hogy ez a béke meg-bomlott, Oszországnak állott sürgős érde-kében, hogy az arabokat ráusztítsa a zsidókra. Ám ha ezt a harcot a zsidó kolonistákra rá-kényszerítették, akkor mégsem az történik ezeken a kolonistákon, mint az egykori orosz gettók ucaiban, ahol a kozák lopták elől hadtan, szükölve és jajveszékelve rohantak a meghajszolt zsidók valahol menedék- vagy buvóhelyet keresni. Mert a palesztinai telep-eken derék és dolgos férfiak fegyverrel áll-nak őrt és eddig még egyetlenegy kolonia területére sem sikerült behatolni arab terror-csapatoknak, akármilyen tulerben is voltak. Nem akarunk dicső éneket zengeni a hősi halálról, de mégis csak más dolog szentül szemben, nyílt harcban elesni, amikor az em-ber látja a testvéreit és tudja, ki mellett és ki ellen és miért harcolt, mint elpusztulni egy ostoiba pogromban. A pogromban semmiért sem lehet harcolni, legfeljebb könyörögni le-het az üldözőnek irtalmért, a palesztinai jászv azonban a védekező fegyverrel a kezé-ben végső fokon a békéért harcol. A békéért, mert végül is a palesztinai zsidót ellenállása fogja leszerélni a terrort és a zavargásokat.

De van még ennél fontosabb szempont is, ami miatt semmiképpen sem lehet össze-hasonlítani a palesztinai eseményeket a kelet-i közép-európai országok antiszemitizmusa-val. Palesztinában nincs zsidókérdés és nin-csen antiszemitizmus. A harcok pont ugyan-az a természete, mint amikor japánok és kínaiak marják egymást, minden antiszemitá-mellékel nélkül. Antiszemitizmusban az szo-kott történelmi, hogy gazdasági létalajukban támadják meg az egyes országok zsidóit és egyes törvények és rendeletek segítségével a szó szoros értelmében kivesszék a kényeret a szájukból. Italmérés és iparendély, állam-polgárság és szabad pályaválasztás szokott veszélybe kerülni. Lehet-e ilyesméről egy-általában szó Palesztinában? Van-e ott akármilyen ideológiai alapja az antiszemitizmus-

Csütörtök délelben megszünt az orosz-japán határharc

Litvinov és Shigemitsu fegyverszüneti megegyezése értelmében a japán csapatok visszavonultak a megszállott vitás területről. Vegyes bizottság fogja kivizsgálni a helyszínen a határkérdést

Szovjetellenes értekezletet akartak tartani Istambulban a közelkeleti japán diplomaták?

MOSZKA, augusztus 11. Csütörtök délelben 12 órakor takarodót fujtak a Csangkufengi fronton és elhallgattak a fegyverek. A leghevesebb harcok és tüze-lések közepette szólaltak meg a japán trombiták a takarodóra és ezzel váratlan-mul végetértek az orosz-japán határharcok. Már csak 80 méternyi távolságra áll-ottak egymással szemben az orosz és japán seregek és üdöklő, nagy roham köze-ledésétől izzott a levegő a csangkufengi fronton, amikor a trombitaszóra hirtelen megszűntek a hadműveletek és a japán oldalon megkezdődött a visszavonulás.

Már tegnap jelentették, hogy Japán jelentős engedelmények árán is likvidálni akarja a mandzsuriai határharcokat. Amikor tegnap híre jött annak, hogy a nyu-gati hatalmak is akcióba léptek a Mandzsuria felől fenyegető háborus veszély el-hárítására és a moszkvai béketárgyalások előmozdítására, nyilvánvaló volt már, hogy kiűszöbön áll a fegyverszüneti megegyezés Litvinov és Chigemitsu japán nagykövete között. Kedden és szerdán állandó tanácskozások folytak Tokióban a kormány és a nagyvezérkar tagjai között és ezeknek eredményeként újabb előter-jesztést tett a japán nagykövet Litvinov külügyi népbiztosnak, amely meglepő en-gedékenységet mutatott Tokió részéről Moszkva felé és lehetővé tette a fegyver-szünet megkötését és a határviszálynak békés utra való terelését.

A fegyverszünet létrejöttének körülményeiről alábbi tudósításunk számol be:

Döntő ütközet Csangkufengnél és békés megegyezés Moszkvában

Moszkva, augusztus 11. Szerdán délután Shigemitsu moszkvai japán nagykövet megjelent a külügyi népbiztosnágnál és három óras tanácskozást folytatott Lit-vinovval, amelynek eredményeként meg-egyezés jött létre a két államférfi között a mandzsuriai határviszály békés elinté-zésére.

behatoltak Mandzsuria területére. Ez volt az első alkalom, amikor az oroszok megsértették a szovjetunió és Mandzsukuo közti határt, de éppen ez a határsértés döntötte el a határharc sorsát. A határ-vonalon ugyanis a vitás dombtetőn vonul át a Khasan tótól egy kilométernyire. A A szovjet csapatok csak úgy verhetők vissza a japánok támadását, amelyet a domb ellen intéztek, ha néhány száz méter re behatoltak a mandzsuri területre, ami által gyorsabb ütemben és kevesebb vesz-teggel végezhettek a nagy japán had-erőkkel.

A megegyezés értelmében augusztus 11-én, csütörtök déli 12 órakor mindkét részről beszüntetik a hadmű-veleteket. A japán csapatok visszavo-nulnak azokból az állásokból, ame-lyeket augusztus 10-ről 11-re virra-dó éjszaka 12 órakor foglaltak el zaj-talanul, rájáratlanszerűen. Ennek meg-történte után a japán és az orosz hadsereg képviselőiből bizottság ál-lul, mely a helyszínén fogja megál-lítani a határviszály rendezésének részleteit és módjait.

Az első pillanatban úgy tűnt, hogy a szovjetcsapatokat mandzsuri területre törté-nt behatolása a helyzet súlyosbodását fogja előidézni és olyan bonyodalmakhoz vezet, amelyek miatt meghiusulhatnak a moszkvai béketárgyalások. De ennek ép-pen ellenkezője történt: a mandzsuri terü-leten lefolyt ütközet után jött létre Moszk-vában a megegyezési alap Litvinov és Shigemitsu között. A japán nagykövet fegyverszüneti javaslatot tett a szovjet külügyi népbiztosnak, amit az elfogadott. Szerda este már közölték Moszkvával, hogy csütörtökön véget érnek a harcok és még a mai nap folyamán megszerkesztik a fegyverszüneti egyezményt.

A megegyezés létrejöttét a feszültség fokozódása előzte meg. Orosz részről egy-re erősödött a katonai nyomás. Blücher tábornagy előre toltá kelet-sibiriai főha-diszállását és egyre nagyobb seregeket irányított a határszél felé. Az orosz re-pülők Korea legfontosabb kikötőit is fe-nyezték, a gyalogos csapatok pedig teg-nap

(Folytatása a nyolcadik oldalon.)

nak? Vajjon azt sérelmezik-e az arabok, hogy az arab bankokat zsidók is igazgatják, hogy a zsidók kezében van az arab gyáripar és az arab kereskedelem? Hogy zsidók írják a szindarabokat az arab színházak számára? És hogy az arab kulturális vagy politikai életet zsidók igazgatják? Palesztina az egyetlen hely, ahol ilyesfajta zsidókérdésnek nyoma sincsen és nyoma sem lehet. Ez az egyetlen ország a világon, ahol a zsidók zárt gazdasági és kulturális életet építettek fel, anélkül, hogy egy másik nép gazdasági vagy politikai, vagy akár kulturális kolóriáját sa-

ját színárnyalatukkal gazdagították volna. Egymás mellett lakó népek között lehet feszült harc és lehet béke, csak pogrom és antiszemitizmus nem lehet. Ezért nem lehet sohasem összehasonlítani a palesztinai zsidó-ságnak a sorsát és jövő perspektíváját a galuttal. Eppen úgy fáj nekünk minden áldo-zat, amit a palesztinai zavargások meg-kívánnak, akárcsak a bécsi zsidók öngyil-kossági járványa. A kettő azonban mégis egészen más. Az egyik jelenti a reménytelen és jövátéhetetlen halált, a másiktól pedig előbb-utóbb a megoldás és az élet fakad.

A mandzsuri határ

A Csendes óceán nyugati partvidékénél — melyet nemcsak mi nevezünk Távol Keletnek, hanem az ottaniak is így emle-getik — nincs most hangosabb és forron-góbb területe a világnak. Akár a békével hozzuk kapcsolatba a „Pacific” elneve-zést, akár a csendre vagy rendre gondo-lunk a Pacific-kal kapcsolatban — sem a csendnek, sem a rendnek, de legkevésbé a békének van most a Pacific-tenger nyu-gati partján a hazája.

Hiába voltak az angol kísérletek, melyek annak idején — két esztendővel ez-előtt a Kaliforniában tartott értekezleten — Japán a megbékélés eszméjének szer-rették volna megnyerni: Japán nem adta fel a szabadkéz politikáját és semmi oly lekötöttséget nem irt alá, mellyel magát a jövőre nézve határozottan elkötelezné. Japán szabad kezet akart és amint a múlt évben kirobant események mutatták: meg is volt az oka rá, hogy ne vállaljon semmi megkötöttséget.

A japán expanzió kényszerű politikája és a japán katonai pártok nyomása ta-valy kirobantotta a hadüzenet nélküli japán-kínai háborút, mely azonban nem tudott döntő sikereket felmutatni, oly fé-nyes győzelmeket, melyek a hódítási po-litikát igazolnák, melyek a japán nemzet minden osztályában igazolnák a japán nagytökés, feudális és katonai parancs-uralmat. Viszont ha már döntő győzelmeket nem lehet felmutatni, akkor legalább még inkább növelni kell a háborus závart, a külpolitikai bonyodalmakat, melyek az erős kéz politikáját igazolják.

Ily célokra látszott igen alkalmasnak megint elővenni a Blagorjesztenszktől dél-re fekvő Amur szigetek ügyét, a Csangku-fengi magaslatok vitás kérdését, za-vart támasztani a mandzsuri határon, ahol japán katonai uralomnak egyik főtámasza, a Kvantung-hadsereg táboroz. Itt már évek óta folynak a viták magaslatok és szigetek miatt, de ezek a viták eddig többnyire csak a határőrök elszigetelten maradt villongásai voltak, egyes határőr-parancsnokok provinciális ambíciójának kielégítésére szolgáltak, soha nem emet-kedtek döntő fontosságra, sőt nemzetközi vonatkozásban is döntő fontosságú össze-tűzésekké. Ez azonban ezuttal alkalmas-nak látszik arra, hogy egy oly arányú vil-longást robbantson ki, mely valóban el-vonja a figyelmet a többi kérdésekről, a kínai kudarcról, az alsóbb osztályok mér-hetetlen erőfeszítéséről. Még ha el is in-téződik a kérdés, ami későbbi kifejlődés eredménye lesz — hosszú ideig lehet vita tárgya: hova tartoznak a vitás Amur szigetek, hova tartoznak a dombok, Szovjet-Oroszországhoz vagy a japán fennható-ság alatti Mandzsukúhoz. Hosszu ideig le-het ezt a határkérdést a legsúlyosabb ha-társértések nemzeti sérelmévé felfújni s hosszú ideig lehet a mandzsuri határ homá-lyai miatt a tárgy felett veszekedni.

Mert ezek a kérdések tényleg nem is olyan egyszerűek. Az orosz-mandzsuri ha-tárt hetvenhat esztendővel ezelőtt állapi-tották meg, szerződésben és térképpel, az oroszok és kínaiak között létrejött meg-állapodásban. Már most hiába rajzolták be a határokat az Amur folyó környékén, ez a hatalmas folyó, mely áradáskor né-melyik helyén száz-százhusz kilométernyi szélesség, csak a sziklák között folyik ál-landóan ugyanazon mederben — a síkon időnként változtatja medrét, változnak még a szigetek is, talán ma már egészen más szigetek vannak a medrében, mint amelyek annak a régi szerződésnek a tér-

FUSZTUS 11.

maladnak
d tár-

ciman lord teg-
tlanul felkereste
hököt. A várát-
eltűntést keltett,
estére vacsorá-
és felesége a
egállapították a
ját is. Allitólag
kért felvilágo-
relnököktől. Run-
tárgyaltak. A
hogy a két ál-
tárgyalási alap
érdésében.

evése szerint a

amu cseh tartá-

A berlini lap
ében állomásozó
katonák vannak,

incidens hírét
történt, de
súlyban Wiesner
előt megtámad-
esbesítették.

robbant
melybe
k isme-
ok

Könnnyen vég-
sánság történt
messze fekvő
László bíró
et tegnap he-
nunkások neki-
p irtózatos de-
ant és a rob-
etejét. Szeren-
nkások csak
Megállapítot-
linős kezek —
éplőgép ugye-
bíró haragosa
amilyen sérel-

az angol arab

az angol kato-
között soro-
között az angol
helyen egy-
vokálni a buj-
vadásokkal
nagyobb had-

közvet folyt le-
katonaság kö-
sak kisebb üt-
méretű volt
amely Ramat
tént egy ka-
u arab banda
tt. Ein Hako-
stát: fogott 23

tanárt faj-

or.) Az olasz
a tájékoztat-
amiket kö-
kérdéseket il-

aptinó R. I.
L. Fog 18.

Róma, augusztus... ezeltől rövid táv... sajtot az olasz... jának, az „Infon... nak az olasz kor... jaról az olaszors... cikke kapcsán A... tésében azon ér... szótanforgó cikl... latkozatnak felel... irta. A távirati... kölcsönözte emne... ha az cáfolat vo... védelmi politiká... ról elterjedt hire... adott a Havas... azonban előttünk... Diplomatica szó... szövege. Ez a sz... don érthetetlen... hiradását, amenn... jelent cáfolatot... elterjedt hírekr... antiszemitá kur... sét jelenti. A fé... hangzik: „Diszkriminál... tetést. Ezt Ola... zsidóinak mond... nem készít külö... üldöztesére. A... tisztikák szerin... el olasz földön... lődés fogja meg... Az arány tehát... zsidó esik. A z... ben való részvé... tékben lesz meg... a számaránynak... Az... m...

Ezután külön... sok következn... ismert antisze... lamokat tartal... azt állítja a ny... rabbik nemrög... zé, amelyben r... ősidők óta az... tolai voltak. E... rangigens és ny... kiválasztott né... és állandóan b... szolidaritásukr... Európa törté... alatt bizonyítja... és szabadkőmű... fajvédelem eze... mentális alapj... fontos tényező... mára. Az olasz... 1919-ből datál... ben megtartott... solini kijelent... foglalkoznia k... rendelőmnek a... lentőséget köl... Más népek kiv... denek birodalm... az idők folyán... juk küldeni... Hogy elkerülj... sít, mely se n... és amely állan... lidéne elő, ne... kormány szig... fel. Szükséges... büszke faji ön... K... Eddig szól... ca nyilatkozat

Palesztinai hétköznapok

képébe be vannak rajzolva. A határok pedig ezen bizonytalan helyű szigetektől bizonyos távolságra vannak berajzolva. Emlékeztet, hogy Litvinov már több ízben hivatkozott arra, hogy fogadják el irányadóul a moszkvai térképet, az is emlékeztet, hogy ezt a japánok mindannyiszor visszautasították. Pontos térkép állítólag nincs is, a kínai térkép valószínűleg eltűnt a háború vérzivatarában, de ha megkerülne, az se volna alkalmas a határok végleges megállapítására.

Azonban úgy véljük nem is a térkép, nem is a megegyezés a fontos ebben a pillanatban, sőt az sem tulságosan, hogy jogilag és törvényileg melyek a pontos határok. Képzelnék csak el, hogy ezek a pontok, ezek a vitás dombok és szigetek a roppant szovjet birodalom fővárosától legalább hétezer kilométernyi távolságra nyírnak, gondoljuk meg, hogy néhány eliszaposodott vagy eltűnt sziget, vagy néhány jelentéktelen magaslat birtoka forog szóban. Hozzá még olyan vidéken, ahol egyik falu a másiktól tíz-husz és néha száz kilométernyire van a világ leg lakatlanabb földrészén Szibériában, ahol valamivel északabbra már roppant területek tundraja, az őserdők rengetege következik. Azon a vidéken, ahol az orosz kormányzatnak már évtizedek óta sikerült a népet eltelepedésre bírni, ahol hegyek váltakoznak mocsarakkal és ezer meg ezer olyan pont van, mely határvédelmi szempontból sokkal jelentősebb, mint egy efféle kis sziget, vagy egy ilyen halom, amelyért nehéztüzérséggel lövik egymást az oroszok és japánok.

Ez a határvillongás a japán uralmi párt zavarteltő igyekezete, melynek köde homályosítani igyekszik a sorozatos kudarcok bus tényét, a szovjet részéről pedig tekintély kérdéssé puffasztott lényegében ugyancsak jelentéktelen epizód, mely alkalmásnak látszik arra, hogy a már rég esedékes orosz-japán birkózáshoz első komoly tünetet legyen.

A japánoknak nem kell a végleges leszámolás, a kissé kockázatos orosz-japán háború, a japánoknak pontosan egy ilyen hangos csetepaté kell, viszont az oroszok szeretnék a szovjet presztizsének rokon-szeres leplebe bejutni azt amire már rég készülnek: a nagy keleti leszámolást...

TURISZTIKA

A Haggibbor Sportegyesület turisztaszakosztálya vasárnap kirándulást rendez a Dreagán völgyébe. A kirándulás helye egyike Transilvânia legrészesebb részének. Az út egyik részét kitiűnő aszfaltuton teszik meg a kirándulók Poieni-ig, míg innen iparvasut vizs fel a pompás szépségű, hegyektől övezett völgyön Crăciunesti megállóig, ahol az üdülést kereső kirándulók a visszatérésig maradnak, míg a turisták az Ördögmalomhoz rándulnak. Indulás vasárnap reggel pontosan 4 órakor a Haggibbor Otthon elől. Jelentkezni a Stadion sportáruházban, Calea Marechal Foch 1, valamint este 6-tól 8 óráig a Haggibbor Otthonban, Str. Stroescu 7/b, legkésőbb ma, pénteken estig lehet.

A Haggibbor turisztaszakosztálya augusztus 21-én, vasárnap közös kirándulást rendez az oradeai Makkabi turisztaszakosztállyal Stana de Valera, a Jad völgyén át. Erre a kirándulásra már most felhívja tagjai és vendégei figyelmét a Haggibbor.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

R. H. Dtosig in Bihor. Szíveskedjék ránk való hivatkozással a Banca Ardeleana oradeai fiókjához fordulni. Címe: Str. Pictor Grigorescu 6. Válasszabélyeget mellékelni, valamint a felmerülő portóköltségeket viselni kell.

Pályázat

A Clonista Szervezet Cluj-i helycsoportja pályázatot hirdet titkárnői állásra. — Pályázatok benyújthatók augusztus 20-ig a helycsoport irodájában, Str. Memorandului No. 13.

Tel-Aviv, augusztus elején. A zavargások napi eseményein kívül vannak egyéb gondjai is a palesztinai zsidóságnak. Csak aki már járt ebben az anyai áldozatot és anyai reményiséget magába ölelő országban, tudja megérteni, hogy a harc mellett, a napi gond mellett ezeféle probléma van itt, amit Palesztina egybeforrott közössége, mint egy ember vall a magáénak.

Ki hinné el például, hogy ma, amikor a megújuló arab terror alaposan megrendítette a gazdasági élet biztonságát, páratlan sikerrel folyik a Hubermann zenekar új bérletjegyzési akciója? A zenekar szombaton este fejezi be idei szezonját, az utolsó u. n. nyári hangversenyével. Az új bérletkiírás nemrégiben kezdődött meg. És a telavivi zsidóság sietett megvenni a bérletét a jövő szezonra, amikor újra a világ legnagyobb karmesterei fogják vezényelni a nagyszerű zenekari együttest.

A zenekar néhány tagja egyébként elindult már a világkarrier felé Toscanini Amerikába vitte el a szolmazvezető cselisítát, az izmos tehetségtű Jasa Bernstein. Londonba szerződött Katz, a másik cselló-kitűnőség. Két karmesterinket vittek el, egyiket Londonba, másikat Newyorkba. A zenekarnak azonban nincsenek gondjai. Sajnos, a világ legnagyobb zsidó zenészei is szívesen szerződnek ide. Most például a bécsi filharmónikusok zsidó tagjairól van szó. Utánpótlás van elég...

A Habimah új épülete körül még mindig nem tisztázódott a zavar. A monumentális új színházépület, melyet Kaufmann Oszkár tervezett és épít, félíg készben áll a város egyik legszebb pontján, a legutóbbi években épült új városrészen. Eddig tizenháromezer fontba került az építkezés. További harmincezer font kellene a befejezéshez. Két hatalmas opera és zenekari célokra is alkalmas előadóterem épül a monumentális színházban. De a pénz körül baj van. Tulságosan szegény lett időközben a zsidóság, nehéz összeszedni a szükséges összegeket. A Habimah barátai azonban harmincezer fontos kölcsönjegyzést kezdeményeztek és vittek is sikeresen keresztül. Tel-Aviv városi tanácsa készségesen állott az akció segítségére és hajlandó volt garanciát vállalni a kölcsönért. A palesztinai városok költségvetése szigorúan az angol kormány ellenőrzése alatt áll. És a kormány véleménye szerint a városok nem vállalhatnak garanciákat semmiféle kölcsönért. Sőt, az is kiderült, hogy a kormánynak, az érvényben lévő törvények szerint nincs is joga felhatalmazni a városi tanácsot hasonló garanciák vállalására. Új törvény kellene. A kormánynak azonban sajnos valóban egyéb gondja is van ma, mint hasonló új törvényeket készíteni. És így, a Habimah új épülete egyelőre csak lassu tempóban halad. Amikor van pénz, építenek. Amikor kifogy a pénz, csöndes minden az új épület körül... Míg jobbra nem fordulnak az idők és elő nem varázsolódik a harmincezer font, nevétségesen kicsi összeg, a történelmi nevű és multu héber színház új épülete számára.

Mellékesen meg kell jegyeznünk, hogy ezek a palesztinai művészek éppen olyan hősei a zsidó országépítésnek, mint a chaluc, aki fegyverrel a hátán végzi munkáját a zsidó kolónián. Ezek a zsidó színészek együtt vállalják a nehéz időköt a néppel és együtt nélkülöznek a nélkülözőkkel az országépítés válságos napjaiban. A Habima színész legnagyobb keresete: havi husz font, ha minden este zsufoft háza van a színháznak. És néha öt font, vagy hat font, ha válságosak az idők, ha ostromállapot miatt nem lehet a városokban előadásokat tartani. De azért a Habimah színész nyugodt mosollyal utasítja vissza az amerikai színház sokszáz dolláros ajánlatait. Nem, neki itt van a helye. És a nagy Rovina, a nagyerejű Meszkin, a meg-rázó Friland és elbűvölő Finker löistállóban is hajlandó játszani kinn, a távoli kolónián is, nem zsenirozza, ha közben puskagolyó fűlyti a füle mellett. És az Ohel, melynek tagjai barakokban laknak, a telavivi Járkon uccán, akárhánny közülük nappal feketemunkát végez, de ott van este a szinpadon és terjeszti a héber szót, az igazi, de legizább színházi kultúrát: ezek igazi pionirok, hősök, akiknek a nevét egyszer fel fogja jegyezni a történelem.

Kár, hogy ezek a színészek nem maradhatnak egész esztendőben itthon, Erec Jisz-ráelben. Turnézniok kell. A Habimah nyolc hónapig turnézniok végig Európa zsidó lakta

országában. Most pedig az Ohel indul el Amerikába. Ugyanakkor a Habima is Amerikába készül. Lehet, hogy a jövő szezonon néhány hónapja alatt mindkét színházunk Amerikában időzik majd. Itt maradunk héber színház nélkül. A kis ország pedig mindent elkövet értük. Ebben az országban a zene és a színház nem a társadalom fellülepítványa. Eppen olyan szükséglete az embernek, mint a kenyér. De még ez sem elég. A mi színházaink nem kapnak szubvenciót. A maguk erejéből és a zsidó közönség áldozatkészségéből élnek. Majd a Zsidó ország fog róluk úgy gondoskodni, ahogyan

Hány lakosa van Oroszországnak?

Az 1937-es népszámlálás: „Szabotörök munkája, nem számít!” 1939 januárjában másfélmillió hivatalnok újra fog számolni!

Párizs, augusztus hó. Néhány hónap mulva, 1939 januárjában Oroszország lakosságát újra meg fogják számolni. Mint ismeretes, 1937. január 6-án már volt egy nagy népszámlálás, ennek eredményét azonban sohasem tették közzé. A hivatalos indoklás szerint: „A Gosplan központi statisztikai igazgatósága a végrehajtott népszámlálás során egy a statisztikai tudomány, mint a kormány által adott utasítások alapelveitől feltűnően eltért.” Így azután az egész népszámlálási munka és többszázmillió rubel kiadás kárba veszett, pedig valóságos hadsereget mozgósítottak a végrehajtásra: 912.726 számláló és 131.874 felügyelő tevékenykedett.

Mi történt 1937 januárjában? A moszkvai újságok jelentése szerint a központi statisztikai hivatal szabotörök fészékének bizonyult. Kravall professzort, a hivatal vezetőjét már el is mozdították helyéről, mert egyrészt meghamisította az adatokat, másrészt a kérdőíveken az állami szellemnek megnevelelő kérdéseket szerepeltetett. Így például ahelyett, hogy egyszerűen a lakosok nemzetiségét kérdezte volna meg, a kérdés így hangzott: „Melyik nemzeti kultúrához tartozik?” Erre természetesen csaknem mindenki, főképpen a lengyelek és zsidók, az orosz irták be, viszont a lakosság nemzeti-ségi megoszlását lehetetlenség volt a népszámlálásból kihámozni. Az íveken a kormány utasításának ellenére, szerepelt ez a kérdés is: „Milyen vallásu?” Erre sokmillióan beírták azt, hogy ortodox. A moszkvai

történelmi szerepük és teljesítményük alapján már bőségesen kiérdemelték.

Palesztinába érkezett Moric Schwartz, az amerikai jiddis szinagagató. Tíz estén át fog fellépni az Ohelben. A szörnyű augusztusi meleg ellenére megrohamozta a közönség a kasszát. Elővetelben kelnek el az összes jegyek. A jiddis szinagagató nagy szinész és héber nyelvezete állítólag páratlanul szép. Schwartz viszi egyébként amerikai turnéra az Ohelt, illetőleg annak néhány kiemelkedő tagját.

Schwartz fellépésével zárul a színházi szezon Palesztinában. A Habimah már be is fejezte szezonját: Csapek: „A fehérbor” című darabjának már csak a főpróbáját tartották meg meghívott közönség számára. A darabot művészi módon Avigdor Hammeiri fordította.

Barzilay István

„Forradalmárok London ellen vonulnak”

Az angol, francia és olasz hadgyakorlat

London, augusztus 11. A vasárnap véget ért nagy légi hadgyakorlatok után kedden este megkezdődtek az angol szárazföldi haderő hadgyakorlatai, amelyek kisebb megszakításokkal hat hétig tartanak. A hadgyakorlatok terepe Dél-Englándban van: a Cornwall grófság déli csúcsától egészen a Londontól délre fekvő Salisbury-Plains nagy gyakorlatozó teréig. A hadgyakorlatokat ezuttal elsősorban irányítja a mult éve végén megfiatalított vezérkar.

Különböző célszökből arra kell következtetni, hogy a mostani hadgyakorlatok végrehajtásánál érvényesíteni akarják már azokat a tapasztalatokat, amelyeket az angol katonai megfigyelők a spanyol polgárháborúban szereztek.

Érdekes, hogy a hadgyakorlatok abból a felfévből indulnak ki, hogy Cornwall és Devon grófságban forradom tört ki s a forradalmárok London ellen vonulnak, a főváros előtt azonban a kormányhul csapatok visszaverik az előnyomuló forradalmárokat. Most történelk elsősorban, hogy a vezérkar a hadgyakorlatok ellenfelelként nem képzelhető külföldi ellenséget szerepeltet, hanem forradalmárokat.

Lehet-e megvédeni Franciaország délkeleti határát?

Párizs, augusztus 11. A Savoyai Alpok hegyvidékén hétfőn megkezdődött a francia alpesi csapatok nagy érdeklődéssel várt hadgyakorlata, amelyek azt a kérdést kell eldöntenie, meg lehet-e védelmezni Franciaország délkeleti határvidékét, amely 2—3000 méter magas hegyek hosszú láncolatából áll? A hadgyakorlatok Grenoble és Briancon között folynak s jelentőségüket azzal is kihangsúlyozták, hogy Lebrun köztársasági elnök személyesen résztvesz a manőveren. A manőver kedden érte el tetőpontját. A

kék hadsereg a hajnali órákban rohamra indult az alpesi határvidék legmagasabb heggyója, a 2677 méter magasán fekvő Galibier hágó ellen, amelyet a vörös hadsereg a haditechnika legmodernebb eszközeivel próbál megvédelmezni. A hágó birtokáért folytatott harcnak kell eldöntenie, hogy az ellenség át tud-e kelni a Savoyai Alpok hegyláncán. A manőver során főleg azt a kérdést akarják tisztázni, hogyan válnak be a gépesített csapatok és a tankok ezen a szakadékos hegyi terepen.

„Vörösek” a „kékék” ellen

Róma, augusztus 11. A római hadtest hadgyakorlata kedden a végző kifejlődés stádiumába lépett. A vörös-hadsereg az Oricala és Arsoli között húzódo hegyekben ásta be magát, hogy feltartóztassa a kelet felől előnyomuló kék-hadsereget. Elkeseredett ütközet fejlődött ki, amelynek során mindkét részről az egész tüzérséget harcbevetették. Az állásokat mesterséges köddel tették láthatatlanná s ugyanakkor a légi haderő is mindkét részről akcióba lépett. A támaszó kék-hadsereg, Mussolini új stratégiai elveinek megfelelően, az eddigi háromgyalogos-rekes hadosztály helyett csak kétgyalogos-rekes hadosztályból áll, ami a Duce véleménye szerint nagyobb ütőerőt és mozgékonyaságot biztosít az előnyomulásban lévő csapategység számára. A védekező vörös-hadsereg szintén nagy gyorsaságot fejtett ki a gépesített tartalékok felvonulatásánál.

A hadgyakorlatokon kedden ismét megjelent Vittorio Emanuel király és császárs a trónörökösrel és más vezető személyekkel, valamint a német katonai küldöttséggel, továbbá a nagykövetségek és követségek katonai attaséival együtt egy dombról figyelmesen végignézte a hadmozdulatokat.

KÖZGAZDASÁG

Életbeléptek a fűrészáru kivitelére vonatkozó új exportjutalmak

A hivatalos lap 182-ik számában megjelent a nemzetgazdasági minisztériumnak a fűrészelt áruk kivitelére vonatkozó új rendelkezése, amely az erős valutája államokba történő exportnak a fellendítése érdekében különböző kiviteli jutalmakat

léptet életbe.

A most megállapított kiviteli prémiumok 5-25 százalék között váltakoznak a rendeltetési piac és az áru fajtája szerint. Az új kiviteli illetékeket augusztus elsejével kezdődőleg alkalmazzák.

A kereskedők és iparosok adójának megállapítása

Mit tartalmaz az adóreform új végrehajtási utasítása?

II. közlemény.

Ugy az adóreform, mint a végrehajtási utasítás kötelezőleg előírja a kereskedők és iparosok részére, hogy az érvényben lévő kereskedelmi törvényekben felsorolt könyveket vezessék.

A végrehajtási utasítás szerint a könyveket olyképpen kell vezetni, hogy a vállalat ügyleit minden nap, legfeljebb háromnapos késedelemmel be kell írni a könyvekbe. A könyveket minden hónap elejétől a hó végéig folytatólagosan kell vezetni.

A kereskedelmi könyvek formájának és módjának megállapítását a kereskedelmi törvény szabályai szerint kell eszközölni. A Transzilvánia területén életben lévő kereskedelmi törvény szerint minden kereskedő köteles bekötött, laponként folyószámmal ellátott és átfűzött könyveket vezetni, amelyek ügyleit és vagyoni állását teljesen feltüntetik. Előírja még a kereskedelmi törvény a *lettár készítését és a másolókönyv használatát*.

Az adóreform szerint a könyvvezetés módja a kereskedőnek, vagy iparosnak saját tetszésére van bízva, tehát *nincs előírva a kettős könyvvezetés*. Egyetlen szabályt állít fel csupán a végrehajtási utasítás: minden év végén el kell készíteni a mérleget és a nyereség-vesztés számát. A kiskereskedők, kisiparosok és kézművesek nem kötelesek mérleget készíteni. Rájuk nézve az a szabály kötelező, hogy kötelesek az év folyamán elért forgalmat könyveikkel igazolva kimutathatóvá tenni.

A könyveket, valamint az összes pénztári igazoló iratokat tíz évig meg kell őrizni attól a naptól számítva, amikor a törvényszék a lezárt könyveket utóljára láttamozta.

A végrehajtási utasítás szerint a kereskedő, vagy iparos köteles üzleti könyveit a pénzügyi tisztviselők rendelkezésére bocsátani. A könyveket és az azokra vonatkozó okiratokat legalább két pénzügyi tisztviselő jelenlétében lehet ellenőrizni. Minden ilyen ellenőrzésről két példányban jegyzőkönyvet kell felvenni, melyek közül egyik példány a kereskedőnél marad és számára igazolásul, bizonyításul szolgál. Ha a könyvek ellenőrzését a vállalat szék-

helyén alkalmazzák, akkor előzetesen idézés formájában közölni kell az ellenőrzés napját és óráját az adózával.

Azok az iparosok és kereskedők, akik rendelkeznek ugyan üzleti könyvekkel, de a könyvek vezetését nem eszközlik a megállapított időn belül, úgy tekintendők, mintha egyáltalában nem is rendelkeznének könyvekkel.

A könyvek és igazoló okiratok felmutatásának megtagadása, vagy elmulasztása esetén hivatalból bírságot rónak ki, tekintet nélkül a megtagadás, vagy elmulasztás indokaira. Ezt a bírságot a törvény szerint még akkor is alkalmazni kell, ha az adózó vis major esetre hivatkozhatik.

A könyveket román nyelven kell vezetni. Ha a kereskedő, vagy iparos üzleti könyveit nem az állam nyelvén, hanem akármilyen más modern európai nyelven vezeti, akkor az adókirovésnél könyveit nem veszik figyelembe, hanem az adott összehasonlítás utján állapítják meg. Az adó kétszeres összegével való megbírságolásnak azonban ily esetekben helye nincsen.

Árlejtések

Administrația Comercială P. A. R. I. D., București: Augusztus 17-én árlejtés a Borcea de Sus szigetén 6636 hektár területű állami halászerület bérbeadására tíz évre. Évi minimális bér 11,200.000 lej.

Hadügyminisztérium, București: Augusztus 19-én Cincu-Maren szülkséges 354.000 lej értékű butor szállítására.

Cluj egyetemi klinikák: Augusztus 18-án árlejtés a klinikáknak 1938-1939 telén szükséges vetemények és alma beszerezésére.

Hadügyminisztérium, București: Augusztus 19-én árlejtés Clujon kaszárnya építésére 26,751.000 lej előirányzat mellett. Ugyanezen a napon árlejtés Sighisoara kaszárnya építésére 31,483.000 lejes előirányzattal.

Hadügyminisztérium, București: Augusztus 19-én árlejtés Sft. Gheorghen egy viztorony és egy betonkut építésére. Előirányzat 928.000 lej.

Munkügyi igazgatóság, București: Augusztus 17-én árlejtés a pitești inasotthon felépítésére. Előirányzat 9,850.000 lej.

CFR vezérigazgatósága, București: Augusztus 19-én újabb árlejtés a București-Triaj állomáson mozdonyremiz építési munkálatainak befejezésére. Előirányzat 7,065.000 lej.

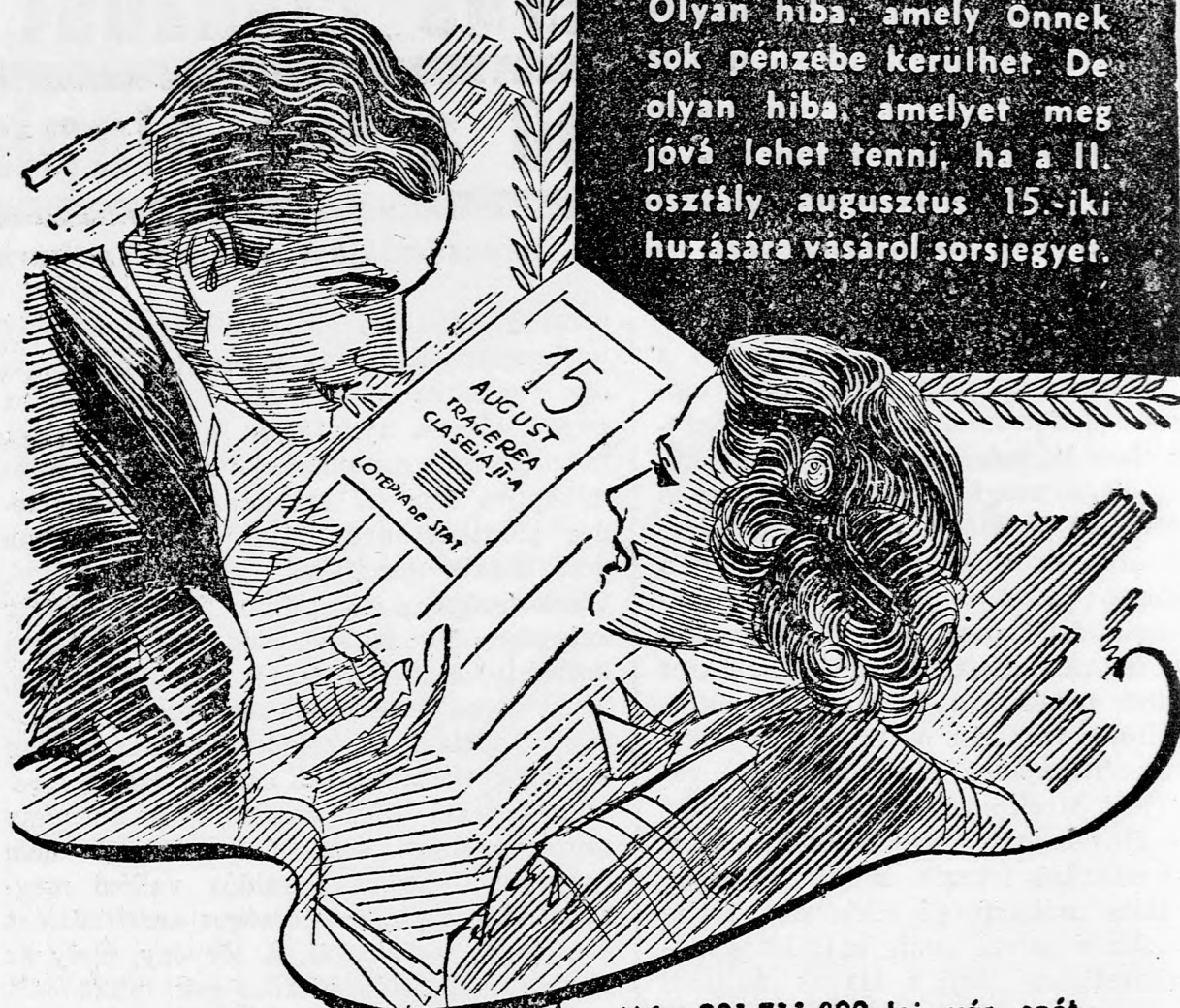
Ploesti városa: Augusztus 11-én árlejtés 700.000 lej és 840.000 lej értékű építkezési munkákat elvégzésére.

Sovata község: Augusztus 19-én árlejtés 450.000 lej értékű építkezési munkákat kiadására.

Caps, București: Augusztus 31-én árlejtés a következő mennyiségű fűrészáruk eladására: 800 köbméter 1,166.300 lej, 300 köbméter 1,178.000 lej, 800 köbméter 957.750 lej, 800 köbméter 974.125 lej és 800 köbméter 993.000 lej értékben, a viseui Caps fűrészalattárából. Óvadék öt százalékkal. Információk a viseui fűrészgárnál vagy pedig a clujai erdőigazgatóságnál.

Bilbor község, Mures megye: Szeptember

Elmult JULIUS 15.-e

ÉS NEM VETT RÉSZT AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK HUZÁSÁN.

Olyan hiba, amely Önnek sok pénzbe kerülhet. De olyan hiba, amelyet meg jóvá lehet tenni, ha a II. osztály augusztus 15-iki húzására vásárol sorsjegyet.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Még 381.711.000 lei vár szétosztásra a jelenlegi sorsjáték nyereséményeből. Akik elhanyagolták, hogy az I. osztályra vásároljanak SORSJEGYET, résztvehetnek 250 leier a sorsjáték húzásán. Hogyan? Kérdezze meg sorsjegyárúsát.

55-én árlejtés a község határa kataszterének elkészítésére. Előirányzat 4,446.800 lej.

Dámuc község, Ciuc megye: Augusztus 18-án árlejtés 3182 szál fenyőfa eladására. Óvadék 12.033 lej.

Tulghes község, Ciuc megye: Szeptember 2-án árlejtés 4828 szál fenyőfa eladására. Óvadék 45.000 lej.

Agnita község, Tárnava-Mare megye: Szeptember 1-én árlejtés 301 szál tölgyfa eladására.

Kik nyertek az Inzestrare beruházási államkötvények legutóbbi sorsolásán?

1000 lejt nyertek az alanti kötvények:

1179881-900	1183781-800	1193601-620
1194761-780	1195121-140	1195123-140
1218201-220	1221801-813	1221815-820
1244961-980	1259961-930	1268681-700
1285861-830	1291981-2000	1296601-620
1301121-140	1305441-460	1307281-300
1308781-792	1308794-800	1308881-900
1310121-140	1311781-797	1311799-800
1314381-400	1315961-980	1317981-8000
1318061-110	1318063-080	1322161-180
1323681-700	1323683-700	1330941-960
1341441-460	1341621-640	1343681-700
1344941-960	1347321-340	1349561-580
1352421-440	1365901-903	1365905-920
1366401-420	1367481-500	1367681-700
1367781-800	1384081-100	1388321-340
1394521-540	1400661-580	1401981-2000
1413081-820	1416701-720	1417221-239
142090-920	1431681-700	1439301-320
1441801-100	1461121-140	1466261-280
1478621-640	1479481-500	1487981-8000
1492421-440	1499281-300	1500121-143
1502161-180	1521961-980	1530741-760
1539521-540	1541421-440	1545781-800
1556081-100	1561241-260	1563661-680
1564401-420	1573241-260	1581981-960
1602421-440	1640361-380	1655301-306
1655308-320	1658261-280	1669541-560
1676981-7000	1685201-220	1689841-860
1724521-540	1735101-120	1750361-380
1750741-760	1772281-300	1774821-838
1774840 1798061-080	1798301-320	1798481-498
1798500 1804801-820	1814361-380	1825661-680
1825661-680	1843321-340	1849801-820
1865521-640	1868621-626	1868628-640

1874161-163	1874165-180	1877741-760
1882001-020	1882161-167	1882169-180
1933581-600	1942561-680	1942581-600
1950681-700	1952541-560	1959281-300
1967001-020	1984721-740	1988581-6000
2008661-680	2008781-300	2015541-552
2015554-560	2018641-650	2018652-660
2020141-160	2021901-920	2025701-720
2033881-900	2061901-920	2063901-920
2077321-326	2077328-340	2078241-260
2079301-320	2086961-980	2087701-720
2091981-2000	2095621-640	2118501-620
2135281-300	2138821-840	2147841-500
2154981-500	2155521-540	2184921-940
2199181-200	2219061-080	2222441-460
2227001-020	2227101-120	2229221-240
2234181-200	2234981-5000	2237261-280
224381-500	2244521-540	2246121-140
2252841-860	2266281-400	2267541-560
2268121-126	2268128-140	2271961-980
2295821-840	2302021-025	2302027-040
2303101-120	2303761-780	2316421-440
2320681-700	2321821-840	2324321-340
2328661-680	2344621-640	2353121-140
2359281-300	2373081-300	2376862-880
2385801-810	2385812-820	2397381-400
2399141-160	2399961-980	2403181-200
2421481-500	2432761-780	2436521-540
2448041-600	2449361-380	2450881-900
2451321-340	2472681-700	2483441-460
2487201-220	2488141-160	2498301-320
2510121-140	2516081-100	2526781-800
2532481-500	2539841-860	2540701-720
2544261-280	2551681-700	2558201-220
2559281-300	2577061-076	2577078-080
2580141-149	2580151-160	2583361-380
2599021-040	2602101-120	2611481-500
2633121-140	2636801-820	2654621-640
2668841-860	2673861-980	2689641-660
2695761-780	2713901-820	2714021-040
2714921-940	2719801-820	2724101-120
2729521-540	2736861-880	2747101-120
2749301-320	2763701-720	2772481-500
2777241-260	2778721-840	2778001-020
2780781-800	2787721-737	2787739-740
2787861-880	2791701-720	2807901-920
2815801-820	2826921-940	2830781-800
2831621-640	2832281-288	2832290-300
2843641-660	2850541-560	2859381-400
2878321-340	2880601-610	2880612-620
2885201-215	2885217-220	2903401-419
2909981-7000	2909981-10000	2913241-260
2920561-680	2923081-1000	2929061-080
2932961-980	2935501-520	2943881-900.

(Folytatjuk)

A cluj Zsidó-kórház
 ez év október havában két éves, intézeti benlakással és ellátással egybekötött
ápolónői és gondozónői
 tanfolyamot tart. Jelentkezés és felvilágosítás:
 SPITALUL EVREESC, CLUJ.

Drá közé nür
 A nürnbergi mire elkobó örök a pént
 Berlin, augusztus nagy zsinagógájá kány. Néhány ho szeti ürügyek a szakították és a gyönyörű münchen bolás nem vert müncheni zsinag hatóságok a törvé tásával jártak megvették a meg ségtől, amely meg nak látszó városi a náci terror előtt zsinagóga lebontá Nem így történt zsinagógát, amé zsidóság építész volt, nem városfák lebontani. Stürmernek a vé men ismert éven zeti szocialista p szocialista törz títani, hogy a p zsinagóga éktelen A n csát
 A kormány, ill sége itt is a törv tett volna eljárni felidéztek a zsid ajánlatot tettek vételére, úgy aho A nürnbergi zsid tudva azt, hogy indokolja más, n kijelentették, hog nem kell nekik gedni fognak kukban Is
 A városi tanác és közölte, hogy fogják birtokba rosi tanács hatá magartatása per zsidó lakosságán éppen, spontán tiszteletr olyan amire nem volt éreztek a zsidók nek utóljára egy Ezen a június 1 met szurt, hogy özömlenek a zsin ben, hogy a zsi rombolása alkalm fog a nemzeti hatóságok elha öröket küldene őrszésére. Ez vol bergi zsinagóg meg, de ez a pé marad a nürnbe detektivek ann rendőri" minőség számszerint tí helyet a zsin nyomban nyi tveik hallgatja
 A főrabbi en beszedben bucsú gát és mikor s az első és másod egész gyülekeze Ettől a naptó sag napról-nap elkobozzák és rozat azonban nem azért, mint megváltoztatta mert a szó szor végrehajtani a ugyanis a párti kezdték. Kolosz hitlerista méret vizre épül, már ott bele a fant
 A pártkongre zésénél volt e gép, minden munkés, ezér zina
 Ez idő alatt e

Drámai körülmények között rombolták le a nürnbergi zsinagógát

A nürnbergi zsidó hitközség nem volt hajlandó eladni templomát, mire elkobozták a zsinagógát. Fedetlen fejú náci titkosrendőrök a péntek esti istentiszteleten. A zsinagóga lebontásának megrázó percei

Berlin, augusztus 11. Németország második nagy zsinagógájára csapott tegnap rá a csákány. Néhány hónappal ezelőtt városrendészeti ürügyek alatt német alaposítással lezúrták és a földdel egyenlővé tették a gyönyörű müncheni zsinagógát. Ez a rombolás nem vert fel különösebb port, mert a müncheni zsinagóga lebontásánál a náci-hatóságok a törvényes formák szemellett tartásával jártak el, a zsinagógát egyszerűen megvették a megfélemlített müncheni hitközségtől, amely meghajolt részben a plauzibilisnak látszó városfejlesztési szempont, részben a náci terror előtt és hozzájárult a nagymultu zsinagóga lebontásához.

Nem így történt Nürnbergben. A nürnbergi zsinagógát, amely az egész németországi zsidóság építészeti és történeti büszkesége volt, nem városfejlesztési szempontból akarták lebontani. Nürnberg Streichernek és a Stürmernek a városa, a pártkongresszus címen ismert évente megismétlődő nagy nemzeti szocialista törzsfőnökök nem akarták eltiltani, hogy a pártkongresszus székvaróság zsinagóga életlenítse el.

A nürnbergi hitközség nem bocsátja áruba Isten házá

A kormány, illetve Nürnberg város vezetősége itt is a törvényes keretek között szeretett volna eljárni. Június 10-én a városházára felidéztek a zsidó hitközség vezetőjét és ajánlatot tettek nekik a zsinagóga megvételére, úgy ahogyan az Münchenben történt. A nürnbergi zsidó hitközség vezetői azonban tudva azt, hogy a zsinagóga lebontását nem indokolja más, mint az antiszemita gyűlölet, kijelentették, hogy

nem kell nekik pénz, az erőszaknak engedni fognak ingyen, de nincs szándékukban Isten házá elherdálni.

A városi tanács tudomásul vette a választ és közölte, hogy a zsinagógát karhatalommal fogják birtokba venni és lerombolni. A városi tanács határozata és a zsidó hitközség magatartása percek alatt terjedt el a város zsidó lakosságának a körében. Péntek lévén éppen, spontán elhatározásból az esti istentiszteletre olyan zsidó tömegek özönlöttek, amire nem volt még példa Nürnbergben. Ugy érezték a zsidók, hogy ezen az estén lehetnek utoljára együtt ósregi zsinagógájukban. Ezen a június 10-én a hatóságoknak is szem szűrt, hogy milyen hatalmas tömegek özömlenek a zsinagóga felé. Abban a hiszemben, hogy a zsinagóga erőszakkal való lerombolása alkalmából a szónokló pap igazatni fog a nemzeti szocialista rezsim ellen, a hatóságok elhatározták, hogy titkos rendőrökkel ellátják az istentisztelet ellenőrzését. Ez volt az első eset, hogy a nürnbergi zsinagógában rendőrök jelennek meg, de ez a péntek este örökre emlékeztető marad a nürnbergi zsidóság előtt, mert a detektívek annyira nem igyekeztek „titkos rendőri” minőségüket megővni, hogy

számszerint tizen fedetlen fővel foglaltak helyet a zsinagóga padsoraitban és így nyomban nyilvánvaló volt, hogy detektívek halgatják végig az istentiszteletet.

A főbbi ennek ellenére megrázó erejű beszédben bucsúztatta el az ósregi zsinagógát és mikor szimbólikus szavakban beszélt az első és második templom pusztulásáról, az egész gyülekezet sirt.

Ettől a naptól kezdve a nürnbergi zsidóság napról-napra várta, hogy zsinagógáját elkobozzák és le fogják rombolni. A határozat azonban késett, mint később kiderült nem azért, mintha a város, vagy a kormány megváltoztatta volna szándékát, hanem azért mert a szó szoros értelmében nem értek rá végrehajtani a határozatot. Nürnbergben ugyanis a pártnapra példátlan építkezésbe kezdtek. Kolosszális csarnok és tribün készül hitlerista méretekben. Az egész alkotmányvize épül, már két nagy építkezési cég bukkant bele a fantasztikus arányú vállalkozásba.

A pártkongresszus csarnokának építkezésénél volt elfoglalva hónapokig minden gép, minden daru és minden építkezési munkás, ezért nem tudtak hozzáfogni a zsinagóga lebontásához.

Ez idő alatt a Stürmer előkészítette a köz-

véleményt a nürnbergi zsinagóga elkobzására és lebontására. Napról napra cikkek jelentek meg a szélsőségesen antiszemita lap hasábjain és Nürnberg szégyenfoltjának, a város fekélyének nevezték a zsinagógát, amelyek további fennmaradását a nemzeti szocialista kongresszus székvarosa nem tűrheti.

Drámai körülmények között bontják le a zsinagógát

Hétfőn közölték azután a hitközség vezetőségével a városi tanácsnak azt a parancsát, hogy a zsinagógát adják át a hatóságoknak. A hitközség vezetősége a rabbiikkal az élén utoljára kereste fel a zsinagógát. Kivették a frigszekrényből a tórákat és néma menetben hétszer körülvitték a templomban. Majd a baldachin alatt kivitték a templomból a tórákat és a többi kezszereket és a hitközség fős imaházában helyezték el azokat. Majd

a templom értékes berendezését érintetlenül hagyták, nem akarták kimenteni a tórákon kívül semmi anyagi értéket.

Végül újból kijelentve, hogy az erőszaknak engednek, átadták a zsinagóga kulcsát a hatóságoknak.

A hatóságok szerda estét jelölték ki a zsinagóga lebontásának időpontjával. Erre az alkalomra óriási tömegekben gyűltek a templom elé a nemzeti szocialista párt tagjai, hogy tanúi legyenek a nagy antiszemita eseménynek. De ott tolongtak a templom körüli mellékutcákban a nürnbergi zsidók is, akik látni kívánták zsinagógájuk pusztulását.

A nemzeti szocialista párt gondoskodott a teatrális rendezésről.

Előbb a bejáratnál levő két hatalmas kandelábert verték le csákánnyal.

Amikor az első csákány rácsapott a zsinagóga, a mellékutcákban szorongó zsidók sírvafakadtak, a templom előtt pedig a nem-

Egyetlen légy is alaposan elronthatja ebédutáni nyugalma. Legyekeket nem lehet elkergetni, ismét és ismét visszajönnek, míg végül Önt üzik ki saját szobájából. Csak egy szer segít: permetezzen lakásában FLY-TOX-al.

FLY-TOX

zeti szocialista tömegek torkából felharsant a Heil Hitler! kiáltás. Ezután

a zsinagóga tetején levő Magen Davidot bontották le és ledobták az ucca kövezetére.

Amikor a Dávid csillag az uccára zuhant, a zsidók nem tudták tovább nézni a látványt és visszavonultak lakásaikba, a nemzeti szocialisták pedig egetverő éljenzésbe törtek ki és hazafias dalokat énekeltek: a késő hajnali órákig.

Kerestetik Vass főhadnagy ur!

Ne csodálkozzék az olvasó, ha mostanában egyszer-egyszer új rovatot lát majd e lap hasábjain. Magyarországon szomorú társasjáték van fongalomban és nekünk is be kell kapcsolódnunk ebbe az egzisztenciára menő új és szellemes játékba. Negyven, ötven, sőt hatvanéves öreg családapák most egyszerre husz-huszonöt év előtti harci kalandokra kell visszaemlékezzenek és éppen ezért minden ugynevezett liberális magyarországi orgánumban hasábjain naponta tíz-husz egykori zsidó bakka, káplár, őrmester, vagy tiszt keresi volt bajtársait.

Ez a bajtárskeresés nem valamilyen barátságos találkozó érdekében történik, hanem azért, mert az egykori zsidó bajtársak most talán még nagyobb bajban vannak, mint annak idején a lövészárkokban. A magyarországi zsidó törvény ugyanis, amely több tízezer zsidó szájból veszi ki a falatot, úgy rendelkezik, hogy az egykori tűzharcos zsidók nem esnek a törvény paragrafusai alá. Magyarul ez annyit jelent, hogy olyan zsidónak, aki ténylegesen megjárta a lövészárkot, jár annyi jog, mint mondjuk egy svábnak, aki az egész háborút otthon töltötte. Ha valamilyen olyan zsidó, akinek a dédapja is Magyarországon élt és aki a háborúban szabályszertlen az első vonalban résztvevő, de az erről szóló okmányokat nem tartotta szüküségnek megőrizni és most mégis azt szeretné elérni, hogy annyi joga legyen az országban, mint mondjuk egy frissen bevándorolt és honosított taliánnak, akkor most a föld alól is elő kell keresse régi harctéri barátait, akik igazolják egykori tűzharcos mivoltát. Alább közöljük az első bajtárskereső levelet, mely az Uj Kelet szerkesztőségébe befutott s kérjük különösen a Miercurea-Ciucului-i olvasóinkat, segítsenek megkeresni őket is Komlós Ferenc egykori főhadnagyát.

Az Uj Kelet szerkesztőségéhez intézett bajtárskereső levél egyébként így hangzik: „Keresem Vass főhadnagy urat, aki a 82. gy. e. I. zj. kézigéppuska szakaszának parancsnoka volt. Az ő parancsnoksága alatt voltam 1917 októbertől (ekkor helyeztek át a 44. gy. e.-től) egészen az összeomlásig, azaz 1918 november 3-ig, amikor is olasz hadifogságba estünk. Tudomásom szerint a főhadnagy ur tamító volt Miercurea Ciucuion. Komlós (Kohn) Ferenc, Pestszenterzsébet, Baross u. 20.”

— Szakértőket delegáltak az erdőszeti központ ügyvitelének ellenőrzésére. Bencuristiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium ellenőrző szakértőket nevezett ki a Casa Pădurilor ügyvitelének fellüvizsgálására.

Borzalmas repülőgép-szerencsétlenség Debrecen közelében

Hat magyar újságíró és a repülőgép háromtagú személyzete szörnyethalt

Debrecen, augusztus 11. Debrecen közelében tegnap borzalmas repülőgép-szerencsétlenség történt. A Szent István jubileumi év alkalmából a Magyar Légiforgalmi Társaság nagyszabású csillagutat rendezett. A csillagutazás résztvevői hétfőn a Balaton környékét látogatták meg, tegnap pedig debreceni turára indultak, hogy a Hortobágy szépségeit megismerjék. Egy hárommotoros utasszállító repülőgép a Debrecen melletti Ebes község határában eddig még ismeretlen okok következtében lezuhant és valamennyi utasával együtt porráégett. A megrendítő szerencsétlenség nagy megdöbbenést keltett az egész országban. A Budapestről érkezett eddigi hírek szerint az utasszállító repülőgépén hat budapesti, három vidéki újságíró és a repülőgép három főnyi személyzete foglalt helyet, akik a szerencsétlenség alkalmával valamennyien szörnyethaltak. A szerencsétlenség színhelyére úgy a Magyar Légiforgalmi Társaság, mint a debreceni ügyészség vizsgálóbizottságot küldött ki, hogy a szerencsétlenség okát és a majdnem felismerhetetlen áldozatok személyazonosságát meg tudják állapítani.

Budapest, augusztus 11. A Debrecen közelében a Nagyhegyesi tetőn az ugynevezett Foktü-dülőnél történt repülőgép-szerencsétlenségről a következők újabb részleteket közlik: Tegnap délután 4 óra tájban az arra járók megdöbbenve látták, hogy egy utasszállító repülőgép, mintegy 200 méter magasságban a földtől megfordul majd háttal lefele zuhan. A gép a földre

zuhanva, darabokra roncsolódott és a bentülők mind holtan maradtak a helyszínen. A gépen a nemzetközi pilóta-pikniken résztvevő és onnan vissza térő újságírók ültek. Kilenc újságíró és háromfőnyi személyzet. Amikor a gép lezuhant, a hajdusoboszlói csendőrséget értesítették és annak emberei siettek a helyszínre, majd később Losonczy debreceni főispán, illetve dr. Szabó Gyula debreceni rendőrfőtanácsos és a szakértő bizottság. Most folyik az áldozatok személyazonosságának megállapítása.

A borzalmas repülőgép-szerencsétlenség áldozatait sikerült véglegesen agnoszkálni. A gép roncsai alól tízenkét utas holtteste került elő, köztük hat budapesti újságíró. A szerencsétlenségnél szörnyethalt újságírók és utasok nevei a következők: Benke Tibor (Uj Magyarorság), Molnár Béla (Magyarorság), Peller György (Ujság), Ruzsnyák Iván (Az Est), Simor Miklós (Uj Nemzedék), Szilvási József (Függetlenség), Zombori Vilmos fotóriporter, aki a legkittinőbb magyar keskenyfilmes. A szerencsétlenségnek egy rejtélyes áldozata is volt, akit a felszállásnál nem vettek be az utasok listájába. Mint később kiderült Galgóczi Miklós főállatorvossal azonos, akinek valószínűleg egy lemondott jelentkezés adta át a helyét. A repülőgép személyzetének névsora a következő: Pázmándi Pap László, a tura vezetője, Bárfal Gedeon és Tömöri Endre légügyi főfelügyelő és Boros József montőr. A holttesteket a debreceni halottasház temetőjében ravatalozták fel, ahonnan a hozzátartozók elszállítják őket Budapestre. Az ügyész a boncolás melőzésével megadta a temetési engedélyt.

- 1877741—760
- 1882169—180
- 1942581—600
- 1959281—300
- 1988581—600
- 2015541—552
- 2018652—660
- 2025701—720
- 2063901—920
- 2078241—260
- 2087701—720
- 2118501—520
- 2147841—500
- 2184921—940
- 2222441—460
- 2229221—240
- 2237261—280
- 2246121—140
- 2267541—560
- 2271361—980
- 2302027—040
- 2316421—440
- 2324321—340
- 2353121—140
- 2376862—880
- 2397381—400
- 2403181—200
- 2436521—540
- 2450881—900
- 2483441—460
- 2498301—320
- 2526781—800
- 2540701—720
- 2558201—220
- 2577078—080
- 2583361—380
- 2611481—500
- 2654621—640
- 2689641—660
- 2714021—040
- 2724101—120
- 2747101—120
- 2772481—500
- 2778001—020
- 2787739—740
- 2807901—920
- 2830781—800
- 2832290—300
- 2859381—400
- 2880612—620
- 2903401—419
- 2913241—280
- 2929061—080
- 2943881—900.

SPORT

Augusztus 17-ig lehet nevezni a Sennensieb Béla Ben Cion Kupa uszóversenyre

Cluj, augusztus 11. (Az Uj Kelet tud.) Egyik előbbi számunkban közöltük, hogy a zsidó sportegyesületek bajnoki uszóversenye a Sennensieb Béla Ben Cion kupáért augusztus 21 és 22-én lesz Targu-Muresen, az ottani Makkabi sportegyesület rendezésében.

A versenyre igen komoly előkészületeket tesz a targumuresi Makkabi vezetősége, amely ezuttal is, mint tavaly, társadalmilag is ki akarja hangsúlyozni a zsidó uszók targumuresi találkoztát. A rendező uszók targumuresi találkoztát. A rendező uszók targumuresi találkoztát. A rendező uszók targumuresi találkoztát.

tek vezetősegeit, hogy nevezéseiket legkésőbb augusztus 17-ig: dr Engelberg Dezideriu advocat Targu-Mures, Str. Sf. Gheorghe 2 címre eljuttatni szívesek legyenek, hogy az elszállásolás kérdése idejében rendezhető legyen.

A Sennensieb Béla Ben Cion kupa versenyen egyébként a rendező targumuresi Makkabi gárdáján kívül a kupát védő Haggibor, az oradeai Makkabi, valamint minden valószínűség szerint a timisoarai Kadima vesznek részt.

A versenyen, amelynek keretében különböző vezetőségi megbeszélések is lesznek, megjelenik a Makkabi Szövetség kerületi elnöke, Weisz Ignác is.

Ismét Grünwald nyerte a zsidó sportegyesületek teniszversenyének férfi egyes számát

Cluj, augusztus 11. (Az Uj Kelet tud.) A Romániai Makkabi Szövetség idei cernáúji országos teniszversenye során, mint ismeretes, a kedvezőtlen időjárás miatt a férfi egyes döntőjét nem lehetett lejátszani. Minthogy azonban a döntőbe két transzilvániai zsidó sportoló, Grünwald Imre (Makkabi Oradea) és Burger László dr (Barkochba Satumare) került, a döntő résztvevői megállapodtak abban, hogy a döntő mérkőzést a satumarei teniszverseny keretében játsszák le.

Tegnap került sor — miután a satumarei versenyt befejezést nyert — a Makkabi-bajnokság döntő mérkőzésére, amelyet szép játékban Grünwald Imre ismét megnyert 6:2, 6:3, 6:4 arányban és ezzel egy évre újra megszerezte a remek kivitelű Schindler-kupa védelmét.

viselői s elhatározták, hogy pánamerikai futballuniót alapítanak, amelynek Uruguay, Brazília, Peru és Argentína lennének a tagjai.

Kalmár Jenő, a Hungária kitűnő játékosa megint sérült. Hazatért a turáról s most valószínűleg megoperálására kerül sor.

A futballsport történetében példátlanul álló rekordot állított fel a francia futballsport az idén. A Francia Kupa küzdelmeiben a küszöbön álló idény során 727 egyesület küzd. Ennyi nevezés futott be a zárhatag a szövetséghez, ahol természetesen nagy örömet kellett. A futballsport hatalmas arányú népszerűségéről tanuskodik ez a hatalmas szám, amely világrekordot jelent. Még az Angol Kupáért sem játszik ennyi csapat. Egy ország sem tudja megközelíteni a franciákat, akik már tavaly is rekordot állítottak fel. Az Olympique Marseille (Kohut csapata) győzelmével végződött francia kupaküzdelmekben az elmúlt idény során 649 egyesület vett részt és most ez a rekord is megdőlt. A nagy érdeklődés egyik magyarázata az, hogy a nagy számban, de teljes névtelenségű dolgozó francia amatőr egyesületek így juthatnak komolyabb erőpróbaokhoz és így alaposan felkészülhetnek a helsinki olimpia labdarúgó tornájára. A kupamérkőzések egész idényen át tartanak. A döntő jövő év május első hetében lesz.

A román válogatott labdarúgócsapat egyik legnehezebb őszi mérkőzését szeptember 6-án Belgrádban Jugoszláviával játssza a Benes-kupáért. Luchide szövetségi főtitkár kijelentette, hogy a mérkőzés előkészítése során eltekintenek attól, hogy a válogatásra számbajövő játékosokat egy helyre gyűjtés össze, mert ennek a rendszernek a multban igen szomorú következményei voltak s megmaradnak annál a sokkal jobban bevált rendszerrel, hogy minden egyes játékos egyesülete keretében készüljön a mérkőzésre.

Csak cöviden...

Nem mindennapi uszóverseny színhelye volt az északamerikai Tennessee állambeli Chattanooga városa. Nemrégiben ellátogatott oda az olimpiai uszóbajnokból lett Tarzan II, Buster Crabbe. A kitűnő Buster pihenőjét töltötte Chattanooga-beli ismerősénél és nem is gondolt arra, hogy nyilvános szereplésre kerülhet a sor. Ottilétének azonban híre ment és egy napon küldöttség kereste fel Crabbe-t, hogy uszozzon bemutatást. A városka sportegyesületének rendezői rövid fejtörés után elhatározták, hogy Crabbe-t egy — főka ellen állítják ki. Csakhamar el is kezdték a főkát egyesenes uszásra tanítani, majd három napig éhezették. A bemutatón zsufolt tribünök előtt került sor a bemutatásra, amelynek távja 50 méter volt. Adott jelre megjelent Crabbe az uszodában, mellette pedig ketrechen hozták a főkát, amelynek pályája felett drótkötelet húztak végig. Ezen egy mozgatható, már jobblétre szenderült kis hal csüngött. Az indító jelére kinyílt a ketrec ajtaja és a kötélén húzott csalétek is megindult. Crabbe jött el jobban a starttól, de a főka féltávon behozta. Végül is az uszóbajnok minden ereje megfeszítésével karcsapással győzött. Ideje 26.4 mp volt, a főkáké 26.5 — jegestengeri rekord...

Párizsban szeptember 4, 5 és 6-án bonyolítják le az európai bajnoki atlétikai viadalt, amelyen Románia is képviselteti magát. Tíz atlétából álló keretet jelöltek ki Párizsra, amelynek a tagjai következők: Havaletz, Eilhardt, Vamanu, Iordache, Dinu Cristea, Ionescu-Crum, Dejenariu, Gáll Lajos, Firea és A. Cristea.

Az oradeai Makkabi teniszszakosztálya állandó fejlődésnek tudható be, hogy a teniszszövetségtől Oradea város teniszbajnokságának megrendezésére megbízást kapott. A bajnoki tornát nagyszabású országos versenyyé emeli az a tény, hogy arra az összes belföldi nagy játékosok meghívást kaptak. A fővárosból máris többen jelentették be részvételüket. A Makkabi mintaszerű rendezéssel kíván máltó keretet adni az országos teniszversenynek, amelyre már javában folynak az előkészületek.

A Közép-Európa Kupa döntő mérkőzéseinek időpontját véglegesen megállapították: szeptember 4-én Prágában, szeptember 11-én Budapesten játsszák a Slavia és Ferencváros csapatai.

Montevideóban legutóbb érkekeztet tartottak a délamerikai futballszövetségek képviselői.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

AZ OPERA MOZGÓ MÜSORA:
A képm és a képm. Izgalmas képmfilm a világháborúból. Főszerepekben: Erich von Stroheim és Edwige Feuillere.
Jön! Premier! Emberfaragó. Boris Karloff.

AZ EDISON MOZGÓ MÜSORA:
Szenzációk szenzációja, — a világ legnagyobb, legjobb és legszebb filmreke:
I. Orgona virágzás. Jeanette MacDonald, Eddy Nelson. II—III. Micky Mausok. IV. Híradó. Csüttörtötöl: Mária királynő öfelsége temetése. Jön: John Wayne.

A MUNKAS MOZGÓ MÜSORA:
Ma 3, 6 és 9 óraor kettős műsor:
I. A végzetes gondolat. Társadalmi dráma. Főszerepekben: Marcelle Chantal és Paul Bernand. II. A garcia futárja. Az évad legnagyobb filmelőgére. Főszerepekben Wallace Beery, Barbara Stannyek és John Boles. III. Híradó.

A ROYAL MOZGÓ MÜSORA:
Két szenzáció film egy helyárért:
I. Paul Robeson, a világhírű néger baritonista filmje: A szabadság dala. II. Stan és Bran „Vadnyugati őrdjárt.” Előtte Híradó és Mária királyné temetése.

A SELECT MOZGÓ MÜSORA:
Premier! Mindent érted. Főszereplők: Madeleine Carroll és Francisc Lederer. Műsor előtt: Mária királyné temetéséről felvett különleges film, mely 350 méter hosszúságban mutatja be a nagy királyné utolsó útját.

A CAPITOL MOZGÓ MÜSORA:
Premier! Elsaler Fanny. Főszereplők: Lilian Harvey és Willy Birgel. Gyönyörű balett, tánc, revü. A film előtt: Mária királyné készült film és Világhíradó.

AZ URANIA MOZGÓ MÜSORA:
Az éjféli lovag. Főszereplők: Leslie Howard, Bette Davies, Olivia de Havilland.

A THELIA MOZGÓ MÜSORA:
Popeye tengerész Ali Baba kalóz szigetén. Premier. Ezenkívül Sully Simphoni, Betty és a macskák, Kabará, Journal, Micky Maus, stb. Szünet közben bemutatásra kerül a Láthatatlan embergépezet.

— Csak postai uton folyamodhatnak kölcsönért a tanterület tagjai. Bucurestiből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztérium rendelete értelmében a vidéki Casa Corpului Didactic tagjai ezentul csak postai uton folyamodhatnak kölcsönért. Kérésüket a beérkezés sorrendjében intézik el és arról ugyan-csak postai uton értesítik őket. Minden 15 napon a minisztériumnak helyzetjelentést fognak bekiüldeni.

London Regional. 22: Beethoven V. szimfóniája.
Radio Paris. 22: Opera.

Szombat, augusztus 13.
Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádió-híradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizálásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Sporthírek, hírek. 19: Lemezek. 20.35: Román népdalok. Hírek. 21.15: Tánczene. 22.45: Zeneközvetítés, hírek, időjárás-jelentés. 23.45: Hírek angolul. 24: Lemezek. Jeruzsálem. Délután 5.45: Pontos idő, időjárás. Az angol nevelés alapelvei. 8: Hamavdil. 8.05: Gemose Maczini földrajzi előadása. 8.25: Sabbat Nachmu koncert. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 9.30: Az angol program keretében koncert.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: A rádió szalonzene-kara. Hírek. 14.30: Hanglemezek. 18.30: Cigányzene. 19.35: Zenekar. 21: Két egyfelvonásos. Utána cigányzene. 0.15: Katonazenekar.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:
Prága. 21.10: Operett.
Luxemburg. 22.15: Grieg, Rimszkij-Korszakov és Ravel-lemezek.
Radio Paris. 23.05: Szimfónikus hangverseny.
London Regional. 23.30: Tánczene Amerikából.

APRÓ HÍRDETÉSEK

Egyszeri közlésmel egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegese levelet csak egy továbbitunk, ha portóbi-lyeg mellékelve van.

Iskolai tanulók, — egy-két fiu, vagy leány — teljes ellátást, lakást és gondos szülői felügyeletet kaphatnak egészséges, tiszt. lakásban, uri családnál. Fűrdőszoba, esetleg zongorahasznalet. Kiváratra román és német társalgás. Cim a kiadóban.

Képviselettel és 50%-os állandó vasuti kedvezményes utazó, plus képviseletet és inkaszszót vállal. Ajánlatokat „Rizikómentes” jellegre a kiadóba kér.

Str. Elisabeta No. 47 kertes villában 1 szoba, előszoba, fűrdőszoba azonnalra kiadó. Érdeklődni telefon 12-19.

Raktárnak, műhelynek alkalmas helyiség kiadó. Cluj, Mojlilor 94.

Középkori, nyugdíjas állami tisztviselő, a román, magyar, német nyelvet tökéletesen bírja és 50%-os állandó utazási kedvezménynyel rendelkezik, alkalmazást keres. Cim a kiadóban.

Svájca utazom f. hó 15-én. Komoly megbízásokat válllok. Cim a kiadóban.

JABRZEFTTÁBLA alumíniumból tetszőtő, kiskalak, egyszemélyes 150 lej, kétféleműs 250 lej. Megrendelésnél zsidó dátum közlendő. Boros papirkereskedés, Cluj.

Kiskereskedők, kisiparosok kötelező könyvvezetését jutányosan vállalja autorizált könyvelő. Cim a kiadóban.

Különbejárati tutorozott szoba, fűrdőszobahasznalettal, augusztus 15-től kiadó. Esetleg jobb fiatalember lakóhársnak felvétetik. Regina Maria 9, földszint.

Konyhabutorok divatos színekben, a legmodernebb kivitelben kaphatók asztalosműhelyben, Str. Gh. Baritiu 10.

Intelligens zsidó család központban gondos ellátást ad felső vagy középszkolai tanulónak. Cim: Stern Józsefné, Str. Neculcea 1, II. emelet.

Ebédelőrendezés és hálószoba, modern kivitelben, eladó. Asztalosműhely Eminescu 2.

Zsidó nő, aki perfektül tud főzni és a háztartás egyéb ágazatában is járatos, állást kaphat gyermeknélküli családnál. Megkereséseket „Rendes, szorgalmas” jellegre a kiadóba.

Eladó: 70.000 falocszerép-szárítóróma, egyszemélyes téglapré, egyszemélyes cseréprés, nullás cseréprés, 50x40 zuzó és egy síma hengermű, cserép- és téglavágóasztalok, anyagelhordó kosok, 500 mm. forgók, sínek 5—8-as. Kupás-cseréprés és egyéb téglagyári felszerelések. Crater Dumbraveni, jud. Tarnava Micá.

Textil, rövidáru, átirakatrendezéshez is értő segédet azonnal felveszek. Szombaton zárva. Fischer Alex, Grad.

A Kasruth-bizottság feltételeinek kifogástalanul megfelelő nőt keresek azonnali belépésre. Rest. Mátyás, C. Reg. Ferdinand 49.

2 Czur Salom parcella eladó. Értekezni: Dr Hermann, Str. Iuliu Maniu 28.

Honfalvi és Argeshabajszem huszti rab-biknak a tanítványa, talmudista, jó képességgel, hitszónok melamed vagy más megfelelő állást keres, esetleg a nagy ünnepekre előimádkozónak ajánlikozik. Lób Chaim Huedin.

Negyhetes, egészséges kislányomat örökbe adnám. Lebovits, Str. Masaryk 34.

Erstklassige Bürokräft, ledig, der drei Landessprachen vollkommen mächtig, mangnigfaltige Fachkenntnisse, sucht Stelle für sofort. Adresse: A. Gross Arad, Str. Eminescu 13. (Frau Bauer).

Fiskálók, eljegyzések, barmtevemok, zsidó rendezést vállaljuk itt háznál. Házhöz is megyek, vidékre is. Jó ort. kóser házközvetítőháza is. Adlerné, Str. Gen. Gerescu 7.

PÉNTEK, 1

Ju
Angol és fran egy barátságta éve tört ki a sp ölték akkor egy rus halál kezdet fajta tömegpusa déltiroi frontról 1918 július vég nem ismert táv roli frontról el májd megszállta hamlépésben fo ratát. Sorra szá országot, Franc ként, Svájcot volt tekintettel az imperialista ciai elgondolás get nép és nép

Hónapokon t összes szines fo Kinát, Japánt, és Ausztráliába legkisebb része vány csak azér mert a spanyol ször. Már java de legtöbb orszá hettek róla tud államok cenzor gázok és az ág sének híre me kor nem volt a ságokból tudta titja legujabba bam csak a fe nyilvánosságra gótt csak igaz nem teszik le a boltak öt világ egésszégügyi számitási szer meg a járvány boru. Egyedül pusztult bele,

A legtöbbben adám fogadták kit sem tettek belemegodták. hogy az influ háítottak. Háb olyan heves a oly sebesen és kely ellenállás lékező jubileus utolsó két év nyát. 1743-ban boru nyomán boru újabb 1761-ben. Az megtette a m rikai influen olyan gyorsan függetlenség

Később Nap az 1813-as n 1837-ben az hamra a bac cia háboru m méretű influ járvány is m 1871-ben 55 e 47 ezer holla

1919 óta f bakteriumok. he, meglegs. De ne higyi ták igényeike ru utáni jog tartják jogá nyálkahártyá kalmat.

— Időjelolat legnyomás, v boruló irány lassu lehülés, szág délkelet Ardealban és

A XXI

HIREK

Jubileum

Angol és francia lapok figyelmébe ajánljuk egy barátságos jubileumra. Most husz éve tört ki a spanyol-járvány. Négy éve ölték a kór egymást az emberek, a háborus halál kezdett unalmassá válni — új fajta tömegpusztulás vált esedékessé. A déltől a frontokról indult el a „spanyol” 1918 június végén. Áttörte a frontokat, nem ismert távolságot és akadályt. A tőlről frontról először Lombardiába ment, majd megszállta Olaszországot. Utána román határon átkelve Ausztria-Magyarországot, Franciaországot, Angliát, a Balikánt, Svájcot és Spanyolországot. Nem volt tekintettel a szövetségi rendszerekre, az imperialista törekvésekre, a diplomáciai egységadásokra. Nem tett különbséget nép és nép között.

Hónapokon belül egyenjogusította az összes színes fajtaikat. Megrohanta Indiát, Kínát, Japánt, majd átszaladt Amerikába és Ausztráliába. Spanyolországnak volt a legkisebb része a spanyolláiban. A járvány csak azért kapta a „spanyol” nevet, mert a spanyol lapok írták róla legelőször. Már javában pusztította Európát, de legtöbb országban még mindig nem vehettek róla tudomást a lapok. A hadviselő államok cenzorai nem engedték, hogy a gázok és az ágyúk e félelmes konkurrenciájának híre menjen. Spanyolországban akkor nem volt cenzúra és így az ottani újságokból tudta meg a világ, hogy mi pusztítja legujjabban. A hadviselő országokban csak a fegyverszünet után hozták nyilvánosságra a spanyolt. Ekkor dühöngött csak igazán. Az influenza-bacillusok nem teszik le a fegyvert. Másfél évig tomboltak a világrészen keresztül. Az angol egészségügyi minisztérium hozzávetőleges számítás szerint tizenötmillió embert ölt meg a járvány: kétszer annyit, mint a háború. Egyedül Indiában kétféle ember pusztult bele, e számítás szerint.

A legtöbb felháborodás nélkül, megadón fogadták ezt a bacillus-halált. Senki sem tette érte felelőssé, szomorúan beleenyogtak. Pedig ma már tudjuk, hogy az influenza áldozatai is háborus halottak. Háború nélkül nem lett volna olyan heves a járvány, nem terjedt volna oly sebességgel és nem talált volna oly csekély ellenállásra. A Paris Soir visszaemlékező jubileumi cikkében felsorolja az utolsó két évszázad nagy influenza-járványait. 1743-ban az osztrák örökösödési háború nyomán tört ki a vész. A hétéves háború újabb influenza-hullámot indított el 1761-ben. Az amerikai szabadságharc is megteremtette a magáét. Hajók vitték az amerikai influenzát Párizsba — majdnem olyan gyorsan ért oda, mint az amerikai függetlenség híre.

Később Napoleon is leadta névjegyét, az 1813-as nagy járvány formájában. 1837-ben az algiri hadjárat indította rohamra a bacillus-milliókat. A porosz-francia háború már egészen komoly, modern mértékű influenzát terjesztett. Ez a járvány is megsértette a semlegességet: 1871-ben 55 ezer belgát, 23 ezer svájcot és 47 ezer hollandit ölt meg.

1919 óta fokról-fokra megszelídültek a baktériumok. Látogatásuk már alig enyhé, megelőlszenek a legkevésbé halottal. De ne higgyük, hogy ószintén leszállították igényeiket. Nem felejtették el a háború utáni nagy aratást; csendesek, de fenntartják jogukat. Lesben állnak Európa nyálkahártyáiban és várják a kedvező alkalmat. (b. gy.)

Időjelölés. 1-2 milliméterrel csökkenő légnyomás, váltakozó felhőzet, muló jellegű boruló irányzat, enyhe északi légáramlás, lassu lehűlés, fokozottabb mértékben az ország délkeleti részeiben. Helyi jellegű esők Ardealban és a hegyvidéken.

Băița-fürdő igazgatósága

Szépségversenyt rendez augusztus 14-én, vasárnap

MISS BĂIȚA három hétig lesz az igazgatóság ingyenes vendége. Díjmentes belépés. Tánc reggelig. Nagyon olcsó izletes polgári konyha. Vonat Clujról reggel 6 órától két-óránként közlekedik. Ingyenes visszautazás. Gherla állomástól 8 lej a fürdő autójával. Ingyen strand.

Román tábormok Karlsbadban. Karlsbadból jelentik: A nagyszámu román fürdővendégek között ezidén számos magasállású katonatiszt és diplomata tartózkodik a világ-hírű fürdőhelyen. Jelen van többek között P. Dumitrescu tábormok, tüzérségi főfelügyelő, I. Popescu tábormok, a vezérkar helyettes főnöke, Sichițiu tábormok, egykori vezérkari főnök, továbbá V. Cuzen, Brajtoru, E. Leoveanu tábormok, V. Gavrilescu vezérőrnagy és néhány ezredes. A polgári román előkelőségek közül Karlsbadban fürdőzik dr. Mironescu egyetemi tanár, volt miniszterelnök, Virgil Madgearu volt pénzügyminiszter és S. Bredăsteanu, a kultuszminisztérium vezérigazgatója. Marienbadban tartózkodik gyógykezelés céljából Emandi volt prágai román követ, míg Joachimsthalban Arion és Ciuntu meghatalmazott miniszterek tartózkodnak.

Hat havi börtön hárommillió lej vámbírásért. Bucurestiből jelentik: Carol Laub Str. Luterana 20 szám alatti lakost vámbíróságok miatt a törvényszék 3,307.680 lej pénzbírságra ítélte. Mivel a bírság behajtáhatatlan volt, azt átváltották 6 havi börtönbüntetésre.

A BELGRÁDI SAJTÓ A ROMÁNIAI KISEBBSÉGI RENDELETRŐL. Belgrádból jelentik: A Vreme foglalkozva a romániai kisebbségi rendelettel és Silviu Dragomir kinevezésével, megállapítja, hogy Románia a háború óta nagy fokú türelmességgel tett bizonyosságot a kisebbségekkel szemben és főleg a legnagyobb számu és legjobban megszervezett magyarokkal és németekkel szemben. A kisebbségi kérdést a lehető legjobban kívánva megoldani, a lehetőségek keretén belül kielégítéssükkel, dolgozták ki a liberális szellemű, nemes és megértő törvénykezést. A zágrábi Novosti című lap szintén méltatja a rendeletet.

A varsói román nagykövet látogatása Gdyniában. Bucurestiből jelentik: Franasovici varsói román nagykövet a napokban Gdyniában járt, ahol megtekintette a kikötő modern felszerelését Floru kereskedelmi atásé és Kasprewicz gdyniai román konzul társaságában. A román nagykövet ellátogatott Danzig szabad városba is.

A szerencsétlenség bélyegalbuma. Sokféle bélyeggyűjteményről lehetett már hallani és olvasni, de arról, amely Tournier Gaszton birtokában van, még nem sok szó esett. Pedig ez a gyűjtemény a legérdekesebbek közé tartozik. Ez a Tournier, hamisítatlan francia kispolgár, szerencsétlenségeket gyűjt, olyan bélyegeket vesz és elad, amelyek valami katasztrófa emlékeztetnek. Ha valahol a rohanó vonat kislíktott, vagy egy postarepülőgép kigyulladt, megszólal Tournier lakásán a telefon és a drót másik végéről ezt mondja neki az illető minisztérium egyik tisztviselője: „Tournier ur, megint van valamink az ön számára!” Másnap félig elégett levélborítékokat kap, bélyegeket ezzel a pecséttel: „Cimzett ismeretlen, mert a nagy katasztrófánál (33. 12. 24.) az irás megcsonkult.” Saigon—Párizs 1932, tizenkét halott: a távoli Indokínából levél, amely sohasem jutott el céljához. Egy szenesedő Washington-bélyeg: Postagéplezuhanás Ohio mellett. Meglátszik a láng nyoma. Bélyeggel sűrűn teleragasztott levél ezzel a lebélyegzéssel: „A 101. léghajó indiai repülőutja.” És alatta a kék bélyegzés: „Beauvaisnál lezuhant”. Közél száz ember halt meg akkor. De ezeken a katasztrófa-bélyegeken kívül más érdekességek is vannak az albumában. Vannak ott például norvég 10-órás bélyegek, amelyek vastag órnával vannak a borítékhoz odavarrva. Skandináviában 1932-ben százával bukkantak fel ilyen levelek. A norvégék ezen a módon tiltakoznak a bélyegek rossz ragasztóanyaga ellen és ezzel a vidám tüntetéssel el is érték céljukat: nemsokára már jobban ragadt a bélyeg.

Elkészült az új bírák névsora. Bucurestiből jelentik: A legfőbb bírói tanács Iamandi miniszter elnökletével több folytatógos ülésen betöltötte a bírói karban beállott üresedéseket. Az ujonnan kinevezettek névsorát tegnap az uralkodó elé terjesztették hozzájárulást végett.

Letartóztattak egy nagyszabású dán színhámost. Stockholmból jelentik: A napokban a dán rendőrség megkeresésére Párizsban letartóztatták Wiegang Bolwigot, a hírhedt filmigazgatót, aki főleg Svájcban és Csehszlovákiában hajtotta végre üzleiméit. Néhány évvel ezelőtt Bolwig a dán film- és reklámszakmában tünt fel, ahol megnyerő külsejével és jó modorával gyorsan karriert csinált. Filmtársulatot alakított és egy ideig igazgató-társa volt a Nørrebro színháznak és Kopenhága közelében luxusvillát építtetett, ahol találkozót adtak a dán művészvilág legjobbjai. Félévvvel ezelőtt megtudták, hogy összeköttetésben állott egy fegyvercsempész-és kémbandával. Azután az is kitudódott felőle, hogy különböző csalásokkal szerzett pénzt és részese volt a Hansen-Hassing norvég nagyvállalkozó cégnek, amelyről utóbb megtudták, hogy a legkülönbözőbb színhámmosságok útján szerzett pénzeket. Amikor Bolwig megtudta, hogy a rendőrség érdekli őt, elhagyta az országot és Franciaországba szökött. A kiadatási eljárás megindult ellene.

Ritmikus torna-iskola
Str. Memorandumul 2.
Rosenfeld Elka
asziszt. Fischer Vica

Ritmika, akrobatika, művészi tánc, fogó- és gyógytorna. Legmodernebb metódus hölgyeknek és gyermekeknek. Információ és beiratkozás: szept. 1-től 1/3 és 5 között.

Uj repülőbélyegek. Bucurestiből jelentik: Uj 500 és 200 lejes repülő számla- és nyugtábelvényeket hoztak forgalomba, amelyek az eddigiektől eltérően mindkét felükön meg vannak számozva, egyazon sor- és rendszámot viselve.

Jeanette Macdonald és Nelson Eddy a főszereplői az Orgonavirágzás című legszebb Metro-filmnek. A film az Edison mozgóban fut.

Medias közelében a vonat elé vetette magát a közismert betörő, akit a clujai Munkásbiztosító Pénztár kifosztásával gyanúsítottak. Mediasról jelentik: A clujai Munkásbiztosító Pénztárnak kifosztói kézrekerítése érdekében a clujai rendőrség megkeresésére a mediasi rendőrség is széles körben bevezette a nyomozást. A mediasi rendőrség gyanúok alapján üldözöbe vette Kraus Ioan közismert betörőt, aki azonban kimenekült a rendőrség üldözö gyűrűjéből és a mediasi erdőségekben rejtőzött el. Kraus Ioan látva azt, hogy menekülése lehetetlenné vált és mert nem akart rendőrkézre kerülni, elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Tegnap este kilopozott a vasuti állomás közelébe és a Teius—Brasov között közlekedő személyvonat elé vetette magát, amelynek kerekei darabokra vágták testét. Bobonea bűnügyi nyomozó, aki a vasuti állomás közelében teljesített szolgálatot, ismerte fel Kraus Ioan holttestét és a betörő öngyilkosságáról jelentést tett a hatóságoknak, ahonnan elrendelték a holttest felboncolását és széleskörű vizsgálat lefolytatását annak megállapítására, hogy Kraus Ioannak volt, vagy lehetett-e valamilyen szerepe a clujai Betegsegélyző Pénztár páncélszekrénynek megfúrásában és kifosztásában.

Két művész elindul

Az egyik clujai szanatórium különszobájában ülünk Hevesi Piroskának, az ismert zongoraművésznőnek betegágyánál, aki néhány héttel ezelőtt forró sikertől hangverseny keretében bucsuzott el előreláthatólag hosszú időre a transilvaniai közönségtől.

Szembem velünk az ágy másik oldalán fiatal lány ül. Első pillantásra csak annyit állapítunk meg róla, hogy elragadóan bájos. Kovács Katónak hívják. A nevével már találkoztunk a transilvaniai lapokban, nem egészen ismeretlen tehát az újságolvasó közönség előtt. Akik azonban legutóbb Hevesi művésznő bucsuhangversenyén énekelni hallották, e sorok írójával együtt érzik, hogy valamikor, talán nem is olyan sokára külföldi lapokban bukkannak rá majd nevére.

A külföldön is ismertevű kitünő zongoraművésznő és a szakértők véleménye szerint ragyogó művészi pálya külsőben álló fiatal énekesmő most csak arra várnak, hogy a szanatórium szobájából egyenesen a nemzetközi gyorsvonatra szálljanak és elutazzanak utjuk első állomására: Budapestre. A magyar fővárosban már hallatták énekelni ezt a mosolygós szemű, kedvesarcu lányt és ott fedezték fel, hogy hangja felsőbb régiókban száll, mint a világ legmagasabb hangú énekes sztárjának, Erna Sacknak.

Ahogy itt ül előtünk, egyszerű sötétkék angol ruhában, szinte alig hisszük, hogy azonos volna azzal a lényvel, akit néhány héttel ezelőtt a hangversenydobogón hallgattunk. Még itt van köztünk, de a szakértők véleménye szerint hangjának csodálatos tisztasága, amely sokszor úgy cseng a füllünkben, mintha Stradivariuson valamely nagy művész keze csinálná ki a tiszta üveg-gököket, olyan messzire fogja röpiteni a világsiker egén, ahová honfitársainak szemé már nem követheti.

Vele együtt távozik Transilvaniából mestere és művészi tanácsadója, Hevesi Piroka, akinek keze alól nem egy kitünő tehetség kelt már szárnyra. Az ő nevével sem találkozunk előreláthatólag sokáig Transilvaniában, mert külföldi hangversenydobogókkal cseréli fel ezt a helyet, ahol annyian szerették és értékelték.

Megjelenik a Zsidó Naptár. A közeli napokban dr. Löwy Ferenc főrabbi és Lax Saluator tanár-főtákar szerkesztésében megjelenik a Zsidó Naptár negyedik évfolyama, amely tartalomában és nívóban méltón soraközik az előző naptárakhoz, amelyek ismeretesen Transilvania évkönyv-irodalmának java-termékei voltak. A naptár érdemi ismertetésére visszatérünk.

Clujról Cernăuțiuba egy és egygyedőre, Budapestre 2 óra 10 perc alatt. Már június 15. óta közlekedik a Cernăuți—Cluj—Arad vonalon a Dragon kétmotoros repülőgép, amely szenzációs előnyöket nyújt a közönségnek. A géppel Clujról Cernăuțiuba egy óra 15 perc alatt, Budapestre 2 óra 10 perc alatt lehet repülni.

Orgonavirágzás. Az utolsó évek leg-szebb filmje ma az Edison mozgóban.

Emelék a diplomás postatisztviselői fizetését. Bucurestiből jelentik: A PTT személyzeti igazgatósága az új beosztásoknak megfelelően a végleges fizetési kimutatások elkészítésén dolgozik. A postatisztviselők körében a beosztásokat igen kedvezően fogadták. Különösen kedvező a helyzete a diplomás postatisztviselőeknek, akiknek fizetését 30 százalékkal emelték fel. A beosztásokat a közlekedésügyi miniszter elé terjesztették hozzájárulást végett.

Sorozatosa elítélések a katonai törvény-széken. A clujai katonai törvényszék ma foglalkozott Szőke Zoltán satumaremegei Orasul Nou községi lakos ügyével, aki tiltott határátlépésért három hónapi elzárást kapott. Bálint János magyar állampolgárt, továbbá Kovács Smaranda bucaresti és Szabó Pál satumarei lakost szintén határátlépésért egy-egy havi elzárásra ítélték. Caba Alexandru Vadul Carol II-i illetőségű lakos közszend-háborításért szintén egy hónapot kapott. Ugyancsak ma tárgyalta a katonai törvény-szék több 88-as ezredbeli gyalogos ügyét, akiket betöréssel lopással, bűnrészességgel és orgazdasággal vádoltak. Muzicuo Ioan a katonai törvényszék ítéletében 3 évi, Budeanu Georget 1 évi, Raicu Ioan 6 hónapi, Ghete Traian és Gáll Sándort pedig 3-3 hónapi elzárással sújtották. Két vádlottat pedig bizonyított hiányában felmentettek.

A XXI-ik cionista világkongresszus dönt a zsidó állam sorsáról. Váltsátok meg a sékelt!

UJ KELET Legújabb hírek

Takaródot fujnak a japánok

(Első oldali cikkünk folytatása.)

A csangkufengi dombon csütörtök délelőtt 12 órakor takaródot fujtak a japánok és be-szüntették a tüzelést. A takaródo után mindkét fél abbahagyta a hadműveleteket. Csangkufengnél ekkor már csak nyolcvan méternyi távolságra állottak egymástól az orosz és japán csapatok, míg a többi körzetekben háromszáz méter választotta el őket.

Tokióban általános meglepedés fogadta Snigemitsu és Látvinov megegyezésének, illetve a határharcok megszüntetésének hírére. A tőzsde még nyitva volt, amikor a fegyverszünet híre a japán fővárosba érkezett és

a japán értékpapírok azonnali emelkedést

eredményezte. Hivatalos katonai körök is meglepedéssel fogadták a hadműveletek be-szüntetését. „Japannak nincs szüksége most egy második háborúra, — mordították a katonai tényezők, — de meg kellett mutatnia, hogy nem tűr el semmilyen provokációt a mandzsuriai határon a szovjet részéről és be kellett bizonyítani azt is, hogy a kínai háboru nem bénítja meg koreai és kvantungi haderejét. Ez a demonstráció figyelmeztetés volt a jövőre nézve.”

A mandzsuriai határharcok megszüntetése világszerte nagy megkönnyebbülést váltott ki. Az olasz lapok vezető helyen közlik a fegyverszünetről szóló híradást és méltatják a háborus konfliktus elhárításában nyilvánul meg. A Messagero megállapítja, hogy egyik fél sem volt elszánnva arra, hogy végsőkéig vigye a harcot. Hangsúlyozza továbbá, hogy Japannak nincs mitől félnie és nem is fél semmilyen fenyegetéstől. A lap szerint Oroszország magatartásának az volt a célja, hogy elvonja Japán figyelmét Kína felől és megakadályozza a japán csapatok előrenyomulását Hankou irányában.

Török-japán diplomáciai bonyodalom

Az orosz-japán fegyverszüneti megegyezéssel egyidejűleg figyelemreméltó bonyodalom hírt közlik Isztambulból. A közkeletű állományokba kirendelt japán diplomaták elhatározták, hogy közös értekezletet tartanak Isztambulban. A török távirati iroda ezzel kapcsolatban azt a hírt közli, hogy a török külügyminisztérium jegyzéket intézett a japán követséghez ezzel az értekezlettel kapcsolatosan. A török lapok ugyanis hangoztatják, hogy ez az értekezlet az szovjetunió ellen irányul.

A külügyminisztérium jegyzéke hangsúlyozza, hogy a török kormány baráti viszonyban áll a szovjetunióval és nem engedheti meg, hogy területén egyik baráti szövetségese ellen irányuló értekezletet tartassanak.

Törökországnak nem volna semmi kifogása az ellen, ha az értekezlet gazdasági jellegű volna, de ezt nem közölték a kormánnyal az összehívók. A török kormány elvárja a japán diplomatáktól, hogy közöljék vele értekezletüknek valódi célját.

— Ralea miniszter a kormány szociális programjáról. Bucurestiből jelentik: A brailai inasothon felavatási ünnepségén Ralea munkügyi miniszter kijelentette, hogy Őfelsége II. Károly király nemcsak a parasztok, de a munkások királya is akar lenni. Az országot széltében-hosszában be akarjuk járni és olyan munkálatokat akarunk megindítani, amelyek a munkásosztályok hasznát szolgálják.

— Kártérítésért sajátítják ki a cluj-i cigánynegyedet. Megírta az Uj Kelet, hogy a háztulajdonosok kérésére bírói szemlét tartottak a cluj-i cigánynegyeden annak megállapítására, hogy vajon fennforognak-e közegészségügyi szempontok a tervbe vett 36 ház lebontására. A városi tanács rendkívül helyesen nem várta be a bírói szemle döntését, hanem ma délelőtti ülésén elhatározta, hogy a Tanító Ház és az Andrei Muresan között fekvő Cimbalom-negyedet közhatalossági indokokra való hivatkozással kisajátítják. Az érdekelt háztulajdonosokat azonnal leértesítették a határozatról, utasítva őket, hogy záros határidőn belül költözzenek el. A kisajátított ingatlanok kártérítési összegét bizottság fogja a helyszínen megállapítani.

Dr. Fischer Tivadar Silviu Dragomir dr. kisebbségi miniszternél

Bucuresti, augusztus 11. Dr. Silviu Dragomir kisebbségi miniszter hivatalba lépése alkalmából hosszabb audiencián fogadta dr. Fischer Tivadart, aki részletes expozéban fejtette ki a kisebbségi miniszter előtt a romániai zsidóság napirenden lévő problémáit, különösen pedig az állampolgársági revízió

kérdését. A kisebbségi miniszter figyelemmel és megértéssel fogadta az előterjesztést, felkérte Fischer Tivadart, hogy minden felvetett kérdéssel részletes írásbeli memorandumot bocsásson rendelkezésére és ígéretet tett arra, hogy a kérdéseket alapos tanulmány tárgyává fogja tenni.

Macdonald gyarmatügyi miniszter Chamberlain miniszterelnökkel tárgyal Palesztina ügyében

A kormány szilárdan kitart a felosztási politika mellett

London, augusztus 11. Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszter palesztinai utjáról visszatért, ma hosszas tanácskozást folytatott Chamberlain miniszterelnökkel, aki előbb kifejtette nézeteit a palesztinai helyzetre vonatkozólag.

Hivatalos angol körökben hangsúlyozzák, hogy az angol kormány politikája Palesztina felosztása irányában nem kerül semmilyen módosításra. A kormány rendkívüli intézkedéseket kíván tenni a terrorista mozgalom megszüntetésére.

Lengyelország nem reflektál többé a népszövetségi tanácsban elfoglalt helyére

Megszüntetik az állandó genfi lengyel kirendeltséget

London, augusztus 11. (Rador). Beavott körök értesülése szerint a lengyel kormány elhatározta, hogy nem jelölti képviselőjét a népszövetségi tanács legközelebbi ülésén. Ismeretes, hogy Lengyelország annak idején kiharcolta, hogy a nagyhatalmak mellett számára is biztosítsanak helyet a Népszövetség tanácsában. Miután az alapokmányban ez nem volt lefektetve, Lengyelország tanácstagságát esetről-esetre és így a

most küszöbön álló ülészakon is a közgyűlés szavazatával kellett megerősíteni.

A lengyel kormány most közölte, hogy nem kíván élni ezzel a privilégiummal. A lengyel kormány állítólag megszünteti állandó genfi kirendeltségét, csupán főkonzuli utján fogja képviseltetni magát. Hangsúlyozzák, hogy mindezen határozatok ellenére Lengyelországnak nem áll szándékában kilépni a genfi intézményből.

Runciman lord bizik a békés megoldásban

Prága, augusztus 11. Runciman lord csütörtök délelőtti hivatalában megfogadta Benes köztársasági elnököt, akivel több órán át tárgyalt. Hír szerint még a mai nap folyamán újból találkozik a lord Kundt és Rosche szudetanémet képviselőkkel. A két szudetanémet képviselővel Hodza miniszterelnök is tárgyalt és közölte velük azoknak a tárgyalásoknak az eredményét, amelyeket Kalfus pénzügyminiszterrel folytatott azokról a pénzügyi kérdésekről, amelyek a nemzetiségeknek az állami szolgáltatás és álla-

mi szállításokban való arányos részesedésével függnek össze.

Az Ewening Standard értesülése szerint Runciman lord első prágai benyomásairól jelentést küldött már Chamberlain miniszterelnöknek, amelyben azon véleményének ad kifejezést, hogy lehetőség van a békés megegyezés létrehozására. A Press Association jelentése szerint Chamberlain és Halifax szerdai tanácskozásán Runciman beszámolójáról volt szó.

A fogságba esett kínai „halál-légió” fellázadt a japánok ellen

Tokió, augusztus 11. (Rador.) A Domej ügynökség jelenti: A lapok szerint több mint száz kommunista az elmúlt éjjel meg támadta a tiencsini kínai negyedet és kiszabadított onnan 200 foglyot. A katonaság beavatkozott és rálott a támadókra, akik közül 80-at elfogtak.

Sanghaiból jelentik: A „halál-légió” néven ismert kínai ezred, amely az elmúlt nyáron oly tragikus körülmények között

szállt szembe a japánok előrenyomulásával és fogságba esett, fellázadt a japánok ellen, abban a koncentrációs táborban, ahová elhelyezték. Fehér-Oroszországból álló önkéntes ezredet küldtek ki a helyszínére a rend helyreállítására s a Kuomintang zászlajának eltávolítására, amit a zendülők tüzek ki. A rendet helyre is állították.

Az angol kormány fegyverszüneti ajánlatot tesz a spanyol harcoló feleknek

London, augusztus 11. Londoni diplomáciai körökben tudni vélik, hogy az angol kormány fegyverszüneti ajánlatot akar tenni a spanyol harcoló feleknek, hogy ezáltal idejében elhárítson olyan veszedelmet, amely a spanyol helyzetből kifolyólag Európa békéjét fenyegeti.

Változások a cluj-i igazságügyi palotában

Cluj, augusztus 11. Szeptember 15-ikén kezdik meg országszerte működésüket a táblák mellett létesített büntető tanácsok. A tanácsok összeállítása új előléptetéseket és áthelyezéseket tett szükségessé a bírói karban. A cluj-i büntetőtanács elnöke Zaharie táblai tanácselnök lett, tagjai közül eddig Valeriu Rosca, a somes megyei törvényszék főügyésze és Demetriu Ghisoiu somes megyei, majd a cluj-i törvényszék főelnöke-nek delegálása ismeretes. Ezzel kapcsolatosan kinevezték a cluj-i táblához Leonida Perescu oradeai táblai tanácsost, Ambroziu Cupa semmitől asszisztent és Cornel Centeat, a bihori törvényszék főelnökét. Zaharia tanácselnök helyébe Bossie tanácsost léptették elő, a második szekció élére, míg Demetriu Ghisoiu helyét Vasile Bilgan somes megyei főelnök fogja betölteni.

Titokban New-Yorkba repült egy német repülőgép

Berlin, augusztus 11. (Rador). Reuter: Egy Focker-Condor repülőgép, fedélzetén négy emberrel, tegnap este 19.35 órakor titokban elindult a staakeni repülőtérről, hogy leszállás nélkül Newyorkba repüljön. Ma reggel kilenc órakor a gép Terra Nova fölött volt. 12 órakor Henke kapitány, a gép vezetője azt táviratozta, hogy már Uj-Skócia felett repül.

Földrengés rázta meg Equador fővárosát

Newyork, augusztus 11. (Rador.) Equador köztársaság fővárosában, Quietóban elmúlt éjjel földrengéseket éreztek. A püspöki palota tetőzete beomlott. Halálos áldozatok nincsenek.

A legifőbb szovjet két házának első közös ülése

Moszkva, augusztus 11. (Rador.) A TASS jelenti: Tegnap este tartotta első közös ülést a legifőbb szovjet két háza. Sztalin érkezését a megjelentek meleg rokonszenvtüntetéssel fogadták. A pénzügyi népbiztos jelentést tett a szovjetek központi költségvetéséről.

— Megölte testvérét az örökség miatt. Bucurestiből jelentik: Lasiban a Tutor ucs 58 számú házban Vasile és Mihaj Traianu fivérek örökségi ügyben összevesztek. A veszekedés verekedéssé fajult. Vasile Traianu kést rántott s fivérébe dofte, aki meghalt.

— Nyugdíjazták a korhatárt betöltött tanítókat. Bucurestiből jelentik: A nemzeti fellépési minisztérium utasította a tanfelügyelőségeket, hogy terjesszék elő azonos tanítók névsorát, akik túllépték az 57-ik életévet, vagy betöltötték a 35 éves szolgálati korhatárt, hogy szeptember 1-én nyugdíjazhatók legyenek.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. U. nyomása Cluj, Strada Baroz L. Pog 15. Telefonszám: 18-60.

Tel. D. TUDOS
POSTA
Taxa postala
pajizta in num.
No. 244716/829.
10. Telefon: 18
Hayonta 116,
6vre 600, egy
földre: Hay
666vra 12,
Eltartások
UJ KELET
hasznal
ja. Cikketek
orras megjelölés

Egy bécsi
Hogy egy ucc
nagy esemény a
toznak az orszá
tek, egy változ
Hitler berendez
rűnek le egymá
patricius névtá
Most utolérte
zsidó orvost, Za
megbékülésnek
a romány és a
eszperantó. Sze
rezen és minde
marcknyi ember
haron keresztül
rántó zöld zász
táknak most az
mesterüknek, Za
a bécsi uccáról,
többet jelent a
jából, mint HITL
Csak az az e
változásban, h
már az emlékek
for az eszperan
jelenik majd E
már emlékezn
amikor Zamenho
uccára.

A kisebbsé
és állampol
Komoly és sz
a kisebbségi ko
lesz a feladata,
pölgárok kötele
a kisebbségek
kötelességeket
sebbségi kormány
a zsidó kisebbsé
eddig sem hang
ország zsidó la
tiszelete, a ka
és általában az
jából a zsidó la
telességet és al
ország magasab
utat az illeteke
Ugyanakkor
zsidó lakosság
toshoz. Az a k
ség, amely a k
olyan klassziku
valóssággá is v
pölgársági reví
vannak az orsz
jük el egy pill
lettörvényt, am
nak fellüvögá
lenlegi kormány
mány csak örö
törvényt, am
együtt, amely
séget, hanem
kivánta szolgál
Tulajdonképp
állampolgársági
vény? Bizony
eredményesen
véleményben az
mintegy félmill
ba. Hiába mut
gal és pontos
tikai hivatal
niában össze
és hogy a z
valamint a sz
1918 óta nem
nyújtott;
újsgépeket az
emberekben is
retti beszivárg
fára szülte me
szóló rendelt
volna a rendel
ban vannak-e
csalárd uton
napja folyik
az ország min
reger legend
de még az is